

# ПЕНСІЙНАЯ ТЭМА: ЯКІЯ ПРАБЛЕМЫ?



Вылічэнне стажу і каэфіцыенту, магчымаць пераходу з аднаго віду пенсіі на іншы, льготы «датэрміноўшчыкам», змяненні ў пенсійным законодаўстве — усё гэта стане тэмамі чарговай «прамой лініі» газеты «Звязда» з удзелам начальніка галоўнага ўпраўлення пенсійнага забеспячэння і сацыяльнага страхавання Міністэрства працы і сацыяльнай абароны Вялікай Вікенцьеўны КАРАЛЕВАЙ.

Такім чынам, увага! Згодна з папярэдняй дамоўленасцю, наша «прамая лінія» будзе праходзіць **11 сакавіка з 11.00 да 12.30** па рэдакцыйных тэлефонах (8 017) 292 38 21 і 292 38 92. Папярэднія званкі прымаюцца па нумары 287 17 57.

## «Залатая акцыя» ў Беларусі адменена

У Беларусі адмяняецца інстытут асаблівага права дзяржавы («залатой акцыі») на ўдзел у кіраванні гаспадарчымі таварыствамі. Адпаведны ўказ № 144 Прэзідэнт Беларусі Аляксандр Лукашэнка падпісаў 4 сакавіка.

Адмова ад гэтай нормы будзе садзейнічаць стварэнню спрыяльных умоў для прыцягнення прамых замежных інвестыцый у рэальны сектар эканомікі Беларусі і дасягненню ў 2008 годзе прагнозных параметраў эканамічнага росту, а таксама павышэнню рэйтынгу Беларусі на міжнародным узроўні і абароне правоў інвестараў на рынку каштоўных папер.

Указ уступае ў сілу з дня яго афіцыйнага апублікавання.

**Прэс-служба Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь.**

## Беларусь зацікаўлена ў прыцягненні турэцкага бізнэсу на свой рынак

Прапановы турэцкіх інвестараў, у тым ліку тэлекамуніцыйнай кампаніі «Турксел», маюць для Беларусі выключны інтарэс. Аб гэтым заявіў Прэзідэнт Беларусі Аляксандр Лукашэнка 4 сакавіка на сустрэчы з кіраўніцтвам гэтай кампаніі.

«Вы для нас выключна цікавыя, таму што з'яўляецеся адной з самых буйных сусветных кампаній у сектары тэлекамуніцый», — сказаў Прэзідэнт. «У нас з Турцыяй ніколі не было ніякіх праблем ні ў эканоміцы, ні ў палітыцы. Таму мы зацікаўлены ў прыцягненні на беларускі рынак турэцкага бізнэсу ў розныя сектары, у тым ліку будаўнічы», — адзначыў Аляксандр Лукашэнка.

Пры гэтым ён дадаў, што кіраўніцтва Беларусі вельмі акуратна ставіцца да выбару інвестараў. «Вы разумееце, што інвестар інвестару не роўны. Бываюць такія, ад якіх трэба трымацца далей, — заўважыў Прэзідэнт. — Сёння ў нас дастаткова інвестараў. Краіна павінна прыцягваць столькі інвестыцыі, колькі можа пераварыць яе эканоміка».

Як адзначыў Аляксандр Лукашэнка, усе буйныя інвестыцыйныя праекты ў Беларусі, асабліва калі яны звязаны з акцыянаваннем прадпрыемстваў, маюць патрэбу ў адабрэнні кіраўніка дзяржавы. «Калі кампанія для нас цікавая, то прапрацоўваем усё варыянты супрацоўніцтва з ёй», — растлумачыў Прэзідэнт. «І галоўнае, любіць інвестар павінна разумець, што мы зацікаўлены ў інвестыцыях у той сектар, які лічым патрэбным», — падкрэсліў ён.

Аляксандр Лукашэнка ацаніваў увагу турэцкіх партнёраў на тым, што любіць інвестар, які прыходзіць на беларускі рынак, павінен быць сацыяльна адказным. «Хачелася б, каб на рынак Беларусі ішлі не толькі зарабіць, але і дапамагчы людзям у сацыяльнай сферы», — падкрэсліў кіраўнік дзяржавы. — Бо зарабляць будуць дапамагаць беларусы, і, зразумела, для іх трэба што-небудзь пакінуць».

На сустрэчы з Прэзідэнтам Беларусі кіраўнікі «Турксела» падкрэслілі, што вельмі зацікаўлены ў інвеставанні ў сектар тэлекамуніцый і іншыя галіны эканомікі краіны. Пры выбары праектаў яны маюць намер улічваць рэкамендацыі кіраўніцтва Беларусі. Турэцкія партнёры адзначылі, што іх кампанія зарэкамэндавала сябе як адказна ў сацыяльным плане: ва ўсіх краінах, дзе яна працуе, удзяляе вялікую увагу сацыяльна-гуманітарнаму сектару. «Турксел» ствараў праекты па навучанню, страхаванні, а таксама па будаўніцтве сацыяльных аб'ектаў.

**Прэс-служба Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь.**

## Цана на прыродны газ для запраўкі аўтатранспарту ў Беларусі з 5 сакавіка павялічваецца на 13,9 працэнта

Цана на кампрэсаваны (сіцнунаты) прыродны газ для запраўкі транспартных сродкаў у Беларусі з 5 сакавіка павялічваецца на 13,9 працэнта. Адпаведнае рашэнне ўтрымліваецца ў пастанове Міністэрства эканомікі № 48.

Як паведамілі ў прэс-службе Мінэканомікі, адпускная цана на прыродны паліўны кампрэсаваны газ, які адпускае ААТ «Белтрансгаз» спажывацям рэспублікі для запраўкі транспартных сродкаў, з 5 сакавіка павялічана да Вр780 за 1 куб м без ўліку ПДВ. Ранейшая цана складала Вр685 за 1 куб м і дзейнічала з красавіка 2007 года. Павышэнне цаны абумоўлена падаражэннем у сёлетнім годзе імпартуемага з Расіі прыроднага газу.

**БЕЛТА.**

# ЗАРЭГІСТРАВАЦА ТРЭБА ДА 31 САКАВІКА

Учора стаў вядомы парадок правядзення прафесійна-псіхалагічнай гутаркі або тэсціравання для абітурыентаў ВНУ, якія плануюць паступаць на спецыяльнасці, дзе да будучых спецыялістаў дзяржавай прад'яўляюцца асаблівыя патрабаванні. Нагадаем, што ў гэты пералік уваходзяць спецыяльнасці «дзяржаўнае кіраванне», «дзяржаўнае кіраванне і права», «дзяржаўнае кіраванне і эканоміка», «міжнародныя адносіны», «міжнароднае права», «правазнаўства», «эканамічнае права», «журналістыка», «міжнародная журналістыка» і «мытная справа».

Як запісана ў зацверджанай паставой Міністэрства адукацыі Інструкцыі, гутарка (тэсціраванне) — гэта комплекс уззаемзвязаных мерапрыемстваў, якія спрыяюць вылучэнню асобных, дзелавых якасцяў, здольнасцяў і матываў грамадзян да навучання па абраных спецыяльнасцях. Прафесійна-псіхалагічная гутарка праводзіцца ў форме індывідуальнай размовы камісіі з кандыдатам (прафесійна-псіхалагічнае тэсціраванне — у форме выканання тэставых заданняў). Па выніках гутаркі камісія прымае рашэнне рэкамендаваць ці не рэкамендаваць кандыдата для ўдзелу ў конкурсе на атрыманне вышэйшай адукацыі па абранай спецыяльнасці ці групе спецыяльнасцяў. Рашэнне прымаецца простаў большасцю галасоў членаў камісіі пры ўмове ўдзелу ў пасяджэнні не менш за дзве трэці яе складу, і рэгіструецца ў Кнізе ўліку заяў і прынятыя рашэнні. Дакументам аб выніках праходжання гутаркі з'яўляецца рэкамендацыя для ўдзелу ў конкурсе на атрыманне вышэйшай адукацыі. Гэта рэкамендацыя будзе сапраўднай да канца года. На рукі абітурыента рэкамендацыя выдаецца непасрэдна ў дзень праходжання тэсціравання.

У Міністэрстве адукацыі просяць звярнуць увагу будучых абітурыентаў на наступную акалічнасць: гутарка (тэсціраванне) праводзіцца пры наступленні на ўсе формы атрымання адукацыі (дзённую, вярчальную, заочную, у тым ліку і дыстанцыйную), для навучання ў скарачаныя тэрміны на умовах метавай падрыхтоўкі, для атрымання другой і наступнай вышэйшай адукацыі як за кошт сродкаў рэспубліканскага бюджэту, так і на умовах аплаты фізічнымі ці юрыдычнымі асобамі.

Аднач гэтак палажэнне не распаўсюджваецца на асобу, якія пажадалі ўзяць удзел у конкурсе на

# ЗВЯЗДА

Б Е Л А Р У С К А Я Г А З Е Т А

Родная газета на роднай мове



5 САКАВІКА 2008 г.  
СЕРАДА  
№ 43 (26156)  
Кошт 490 рублёў  
ВЫДАЕЦЦА 3 9 ЖНІўНЯ 1917 Г.



## Вёска рыхтуецца да сяўбы

Усё менш часу застаецца да пасяўной: гаспадаркам усіх раёнаў краіны неабходна ўжо да 20 сакавіка завяршыць падрыхтоўку сельскагаспадарчай тэхнікі да палёвых работ. І, як упэўнена першы намеснік кіраўніцтва сельскай гаспадаркі і харчавання Надзея Каткавец, гэтак пачынаюць і вызначаныя тэрміны цалкам удацца закрывць. Сваё меркаванне першы намеснік міністра выказала на ўчарашнім пасяджэнні Прэзідэнта Савета Міністраў Беларусі, на якім пад старшынствам прэм'ер-міністра Сяргея Сідорскага, акрамя гэтага аднаго, таксама разглядаўся пытанні нарыхтоўкі мінеральных угнаенняў, гаручага змазачных матэрыялаў і іншых рэсурсаў да пасяўной.

Сёлета, праінфармавала прысутных Надзея Каткавец, яравую сяўбу плануецца правесці на плошчы 2393 га. Яравая сяўба, дарэчы, будзе праведзена практычна поўнасцю за кошт айчынага насення: «96 працэнтаў насення, — паведаміла падчас справаздачы першы намеснік міністра, — уласнай вытворчасці». Іншая справа — азотны і фосфарны ўгнаенні, аб'ёмаў якіх у гаспадарках недастаткова, і на закупку якіх у сувязі з рэзкім падаражэннем патрабавання дадаткова 284 мільярд рублёў. У прыватнасці, паводле агульных звестак, на дадзены момант мінеральных угнаенняў наахлена толькі 52 працэнты ад неабходнага, з іх азотных — 269 тон, або 59 працэнтаў, фосфарных — 55 тысяч тон — 31 працэнт, калійных — 281 тысяча тон — 54 працэнты. Гаспадаркі, паведаміла Надзея Каткавец, для таго, каб папоўніць аб'ёмы ўгнаенняў, заключаны пагадненні аб дадатковых іх пастаўках з Расіі.

Сярод іншых праблемных пытанняў, якія ўзгадаліся на пасяджэнні, — стварэнне запасаў паліва для сельскагаспадарчай тэхнікі. Сёння на складах у гаспадарках знаходзіцца шасцідзённы запас дызельнага паліва і бензіну, неабходнага для вясенне-палёвых работ. Разам з тым, паведаміла Надзея Каткавец, распрацаваны праект уагула Прэзідэнта аб забеспячэнні стабільнай працы аграрна-прамысловага комплексу ў перыяд пасяўной кампаніі, прыняцце якога сярод іншых дазволіць вырашыць і гэтак пачынае. Між іншым, першы намеснік міністра адзначыла, што ўжо распрацаваны і ўзгоднены з канцэрнам «Белнафта» і графік паліўнай пастаўкі паліва, выкананне якога дазволіць да пачатку красавіка стварыць дзесяцідзённы запас.

Ігар ШЧУЧЭНКА

Пад ураджай гэткага года засеяна 1284,9 тысячы гектараў азімых эбожжавых культур — на 77,4 тысячы больш, чым у 2007 годзе. Прычым, запэўніваюць спецыялісты, азімыя пасевы знаходзяцца ў добрым і здавальняючым стане. Як заўважыла Надзея Каткавец, гібель і перасеў азімых чакаецца на 3—4 працэнтах плошчаў (40—50 тысяч гектараў), што блізка да шматгадовых даных. Аднак у краіне створаны страхавы фонд эбожжавых у аб'ёме 65 тысяч тон. Гэтка дастаткова, каб перасеяць 250 тысяч гектараў.

Яравая сяўба, дарэчы, будзе праведзена практычна поўнасцю за кошт айчынага насення: «96 працэнтаў насення, — паведаміла падчас справаздачы першы намеснік міністра, — уласнай вытворчасці». Іншая справа — азотны і фосфарны ўгнаенні, аб'ёмаў якіх у гаспадарках недастаткова, і на закупку якіх у сувязі з рэзкім падаражэннем патрабавання дадаткова 284 мільярд рублёў. У прыватнасці, паводле агульных звестак, на дадзены момант мінеральных угнаенняў наахлена толькі 52 працэнты ад неабходнага, з іх азотных — 269 тон, або 59 працэнтаў, фосфарных — 55 тысяч тон — 31 працэнт, калійных — 281 тысяча тон — 54 працэнты.

Гутарка для наступных член спецыяльнасці «міжнароднае права» і «міжнародныя адносіны» будзе праводзіцца ў Беларусі дзяржаўным універсітэце імя Ф. Скарыны, Гомельскім дзяржаўным тэхнічным універсітэце імя П. Сухого, Мазырскім дзяржаўным педагагічным універсітэце імя І. Шамякіна, Магілёўскім дзяржаўным універсітэце харчавання, Брэсцкім дзяржаўным універсітэце імя А. Пушкіна, Полацкім дзяржаўным універсітэце, Віцебскім дзяржаўнай акадэміі вярчальнай медыцыны, Інстытуте парламентарызму і прадпрыемстваў.

Гутарка для наступных член спецыяльнасці «міжнароднае права» і «міжнародныя адносіны» будзе праводзіцца ў Беларусі дзяржаўным універсітэце імя Ф. Скарыны, Гомельскім дзяржаўным тэхнічным універсітэце імя П. Сухого, Мазырскім дзяржаўным педагагічным універсітэце імя І. Шамякіна, Магілёўскім дзяржаўным універсітэце харчавання, Брэсцкім дзяржаўным універсітэце імя А. Пушкіна, Полацкім дзяржаўнай акадэміі вярчальнай медыцыны, Інстытуте парламентарызму і прадпрыемстваў.

Гутарка для наступных член спецыяльнасці «міжнароднае права» і «міжнародныя адносіны» будзе праводзіцца ў Беларусі дзяржаўным універсітэце імя Ф. Скарыны, Гомельскім дзяржаўным тэхнічным універсітэце імя П. Сухого, Мазырскім дзяржаўным педагагічным універсітэце імя І. Шамякіна, Магілёўскім дзяржаўным універсітэце харчавання, Брэсцкім дзяржаўным універсітэце імя А. Пушкіна, Полацкім дзяржаўнай акадэміі вярчальнай медыцыны, Інстытуте парламентарызму і прадпрыемстваў.

Гутарка для наступных член спецыяльнасці «міжнароднае права» і «міжнародныя адносіны» будзе праводзіцца ў Беларусі дзяржаўным універсітэце імя Ф. Скарыны, Гомельскім дзяржаўным тэхнічным універсітэце імя П. Сухого, Мазырскім дзяржаўным педагагічным універсітэце імя І. Шамякіна, Магілёўскім дзяржаўным універсітэце харчавання, Брэсцкім дзяржаўным універсітэце імя А. Пушкіна, Полацкім дзяржаўнай акадэміі вярчальнай медыцыны, Інстытуте парламентарызму і прадпрыемстваў.

## РОЗГАЛАС

АКЦЫЯ «МЫ — БЕЛАРУСЬ»: АД КАСЦЮКОВІЧАЎ ДА ГДАНЬСКА І МАСКВЫ

4 сакавіка канцэртм тэатра песні Ірыны Дарафеевай у Магілёве стартавала грамадска-культурная акцыя «Мы — Беларусь». Акцыю прадставілі ў Магілёве міністр культуры Уладзімір Мацвяйчук, першы намеснік начальніка Галоўнага ідэалагічнага ўпраўлення Адміністрацыі Прэзідэнта Уладзімір Янчуўскі.

Намеснік старшыні Магілёўскага аблвыканкама Анатоль Глаз адзначыў, што гэта асаблівы гонар для Магілёўшчыны — адкрываць акцыю, якая атрымала падтрымку Прэзідэнта краіны.

— Мы жывём у прыгожай, маладой, незалежнай краіне — Беларусі, — сказаў журналістам Уладзімір Мацвяйчук. — Мы — славіне, мы — за мір, сяброўства, культуру. Праз нашу творчую акцыю мы хочам садзейнічаць умацаванню ўзаемаарумення паміж людзьмі, працітанню краіны, захаванню і развіццю культуры Беларусі.

**Алена КАЗЛОВА.**

## КАРУПЦЫЙНЫ АПЕТЫТ

У судзе Маскоўскага раёна Мінска неўзабаве пачнецца «гучны» працэс над хабарнікамі, якія папрасілі за свае паслугі 800 тысяч долараў.

Як паведамілі ў ўпраўленні інфармацыі і сувязяў з грамадскасцю Генеральнай пракуратуры, на лаве падсудных апынуцца 4 службовыя асобы асобой РУП «Белмедпрапарат» і фірмы «Форсетбуд». Яны падбухторвалі прадстаўніка іншаземнага прадпрыемства даць 800 тысяч долараў службовым асобам РУП «Белмедпрапарат». За гэтыя грошы хабарнікі з «Белмедпрапарата» абяцалі замежнай фірме стаючына вырашыць пытанне аб атрыманні выгаднага заказу на будаўніцтва.

Падчас перадачы «першай траншы карупцыйнага ганаўраў» у памеры 10 тысяч долараў адзін з карупцыйнераў быў затрыман у нумары гатэля «Мінск». Падбухторшчыкі з фірмы «Форсетбуд» мелі намер падмануць сваіх карупцыйных «партнёраў» з РУП «Белмедпрапарат» і авалоць 300 тысячамі долараў з агульнай сумы хабару, якія гатовы быў даць іншаземны бізнэсмен.

**Мікола ДЗЯБЭЛА.**

## «ДАКАСІЯ» ДА КРАТАЎ

Да 2 месяцаў арышту асуджаных жыхар сталіцы, які ўхіляўся ад прызыву на вайсковую службу.

Увогуле, паводле звестак ўпраўлення інфармацыі і сувязяў з грамадскасцю Генеральнай пракуратуры, за мінулы год органы пракуратуры Мінска ў суды было накіравана больш за 320 крымінальных спраў, узбуджаных супраць асобаў, якія «касілі» ад войска.

**Мікола ДЗЯБЭЛА.**

## ПРАДЧУВАННЕ СВЯТА

На здымку: работніцы ГУВП «Брэстэляўбуд» Раіса ЛУКАШЫК і Таццяна КАРМАНОВІЧ.

## Годовой баланс ЗАО «ТАСК» за 2007 год

АКТИВ		ПАССИВ	
1	2	3	4
Основные средства	5 168 392,30	Источники собственных средств, всего	10 223 872,50
Нематериальные активы	12 394,80	в том числе уставный фонд	2 407 462,00
Финансовые вложения, всего	12 537,30	резервный фонд	3 851 113,30
в том числе		добавочный фонд	3 852 013,70
инвестиции в другие организации	12 537,30	фонд накопления	1 293 685,20
прочие финансовые вложения		фонд потребления	—
Доля перестраховщиков в страховых резервах	1 814 071,60	целевое финансирование	—
Дебиторы, всего	2 372 089,50	Нераспределенная прибыль	126 549,80
Дебиторская задолженность по операциям страхования, ссуживания и перестрахования	145 495,50	Нераспределенная прибыль отчетного года	2 173 042,50
Достопримия по рискам, принятым в перестрахование	—	Страховые резервы и фонды	20 561 036,20
Дебиторская задолженность (кроме операций страхования, ссуживания и перестрахования)	2 226 594,00	страховые резервы	19 871 300,80
Прочие активы	—	фонд предупредительных (превентивных) мероприятий	640 238,50
Незавершенное строительство	485 792,20	Гарантийные фонды	49 496,70
Материальные ценности и затраты	498 590,40	Кредиторы, всего	—
Денежные средства	22 806 627,00	Кредиторская задолженность по операциям страхования, ссуживания и перестрахования	441 640,10
Собственные акции, выкупленные	—	Кредиторская задолженность (кроме операций страхования, ссуживания и перестрахования)	1 114 467,60
Прочие активы	3 367,90	Дого прений по рискам, переданным в перестрахование	—
Непокрытые убытки прошлых лет	—	Заемные средства	832 846,60
Непокрытые убытки отчетного года	—	Прочие пассивы	—
<b>БАЛАНС</b>	<b>33 173 863,00</b>	<b>БАЛАНС</b>	<b>33 173 863,00</b>

## Отчет о финансовых результатах ЗАО «ТАСК» за 2007 год

НАИМЕНОВАНИЕ ПОКАЗАТЕЛЯ	КОД СТРОКИ	ЗА ОТЧЕТНЫЙ ПЕРИОД
1	2	3
<b>I. Страхование жизни</b>		
Страховые взносы (премии)		—
Страховые выплаты		—
Изменение резерва по страхованию жизни (+ или -)		—
Расходы на ведение дела, связанные с заключением договоров страхования жизни		—
<b>Результат от операций по страхованию жизни (+ или -)</b>		45 527 148,50
<b>II. Страхование иное, чем страхование жизни</b>		
Страховые взносы (премии) — нетто перестрахование		—
Изменение резерва незаработанной премии — нетто перестрахование (+ или -)		-3 342 697,60
Оплаченные убытки (страховые выплаты), всего		22 953 993,00
в том числе:		
доля перестраховщиков		873 356,60
Изменение резервов убытков — нетто перестрахование (+ или -)		-1 127 756,20
Изменение других технических резервов (+ или -)		—
Отчисления в фонд (резерв) предупредительных мероприятий		3 574 155,10
Расходы на ведение дела, связанные с заключением договоров страхования иным, чем страхование жизни		13 641 709,60
Комиссионное вознаграждение и таньемы по рискам, переданным в перестрахование		442 674,20
Комиссионное вознаграждение и таньемы по рискам, принятым в перестрахование		194 838,30
<b>Результат от операций по видам страхования иным, чем страхование жизни (+ или -)</b>		2 008 033,50
<b>III. Прочие доходы и расходы, не отнесенные в разделы I и II</b>		
Операционные доходы		3 842 473,90
Операционные расходы		2 870 759,20
Внеоперационные доходы		1 739 774,70
Внеоперационные расходы		381 264,80
Доходы (убыток) от реализации прочих активов		—
Финансовый результат		4 338 258,10
<b>Использованная прибыль</b>		<b>2 165 215,60</b>
Нераспределенная прибыль (убыток) отчетного периода (+ или -)		2 173 042,50

Общество с дополнительной ответственностью «ГлобалАудит» УНП 190654732, 220002 г. Минск, ул. Сторожевская, 15-325, тел. (017) 209 73 25 Р/с 3012104420008 в ОАО «Технобанк», г. Минск, код 182

## АУДИТОРСКОЕ ЗАКЛЮЧЕНИЕ ПО БУХГАЛТЕРСКОЙ ОТЧЕТНОСТИ

27 февраля 2008 г.

Адресат: Генеральному директору ЗАО «ТАСК» Волкову Игорю Ивановичу.

Аудированное лицо: Закрытое акционерное страховое общество «ТАСК», местонахождение: г. Минск, проспект Независимости, д. 58; сведения о государственной регистрации: решение Коммунального управления Республики Беларусь от 07.09.2001 г., УНП 10003006.

Аудиторская организация: Общество с дополнительной ответственностью «ГлобалАудит», местонахождение: 220002 г. Минск, ул. Сторожевская, 15-325, телефон 209 73 25; сведения о государственной регистрации: свидетельство Минского горисполкома от 27.09.2005 г. о государственной регистрации в Едином государственном регистре за № 190654732, УНП 190654732; лицензия на осуществление аудиторской деятельности № 02200/0061697 от 14.11.2005 г. выдана Министерством финансов Республики Беларусь. Срок действия лицензий — по 13.11.2010 г.

Мы провели аудит прилагаемого бухгалтерского отчета ЗАО «ТАСК» за 2007 г. Бухгалтерская отчетность ЗАО «ТАСК» состоит из: бухгалтерского баланса; отчета о прибылях и убытках; приложений, предусмотренных нормативными правовыми актами; пояснительной записки.

Ответственность за подготовку и представление названного бухгалтерского отчета несет руководство ЗАО «ТАСК». Наша обязанность заключается в том, чтобы на основе проведенного аудита выразить мнение о достоверности

данной отчетности во всех существенных отношениях и соответствии порядка ведения бухгалтерского учета законодательству Республики Беларусь.

Мы провели аудит в соответствии с: Законом Республики Беларусь «Об аудиторской деятельности»; республиканскими правилами аудиторской деятельности; правилами аудиторской деятельности аудиторской организации.

нормативными правовыми актами, регулирующими отдельные виды деятельности аудиторского лица.

Аудит планировался и проводился таким образом, чтобы получить достаточную уверенность в том, что бухгалтерская отчетность не содержит существенных искажений. Аудит проводился на выборочной основе и включал в себя изучение доказательств, подтверждающих значение и раскрытие в бухгалтерской отчетности информации о финансово-хозяйственной деятельности ЗАО «ТАСК», оценку принципов и методов бухгалтерского учета, порядка подготовки бухгалтерской отчетности, определение и анализ существенных оценочных значений, примененных ЗАО «ТАСК».

Мы полагаем, что проведенный аудит дает достаточные основания для выражения аудиторского мнения о достоверности во всех существенных отношениях бухгалтерской отчетности ЗАО «ТАСК» и соответствии современных нормативных правовых актов операций законодательству Республики Беларусь.

По нашему мнению, бухгалтерская отчетность ЗАО «ТАСК» отражает достоверно во всех существенных отношениях его финансовое положение на 1 января 2008 г. и результаты финансово-хозяйственной деятельности за 2007 г.

**Директор ОДО «ГлобалАудит»**  
Аудитор

**С.А. Матюшонков**  
УНП 10003006

ISSN 1990 - 763X  
0 8 0 4 3 >  
9 7 7 1 9 9 0 7 6 3 0 0 8

КУРСЫ ВАЛЮТ	Курсы валют
1 доллар США	2 146,00
1 евро	3 260,53
1 латвийский лат	4 676,91
1 литовский лит	944,17
1 чешская крона	131,15
1 польский злотый	926,12
1 российский рубль	

**За ўклад у будаўніцтва Нацыянальнай бібліятэкі Беларусі ўзнагароджаны 87 спецыялістаў**

За значны асабісты ўклад у будаўніцтва Нацыянальнай бібліятэкі Беларусі Прэзідэнт краіны Аляксандр Лукашэнка адзначыў дзяржаўнымі ўзнагародамі 87 спецыялістаў.

Ордэна Пашаны ўдастоены галоўны інжынер праекта ЗАТ «Белпраектальнабуд» Анатоль Папоў, прафесар кафедры жалезабетонных і мураваных канструкцый Беларускага нацыянальнага тэхнічнага ўніверсітэта Цімафей Пецольд, дырэктар НВРПУ «Агат-Сістэм» Валерый Сысоеў.

Сярод узнагароджаных медалём «За працоўныя заслугі» работнікі будаўнічых арганізацый Мінска як дзяржаўнай, так і прыватнай формы ўласнасці, кіраўнікі шэрагу прадпрыемстваў, іншыя спецыялісты, якія маюць дачыненне да ўзвядзення будынка бібліятэкі.

Гэтай узнагароды ўдастоены таксама архітэктары Міхаіл Вінаградзкі і Віктар Крамаранскі, дырэктар Нацыянальнай бібліятэкі Беларусі Раман Матульскі, намеснік старшыні Мінгарвыканкама Мікалай Ладуцька, рабочая ўпаў «Зялёнабуд Першамайскага раёна г. Мінска» Валяціцка Фурьк, дырэктар мінскага Мастацкага камітэта Тамара Макарышчава, начальнік групы распрацоўкі праектаванняў дакументаў НВРПУ «Квант-АС» Дзяржаўнага камітэта па стандартызацыі Сяргей Гулевіч.

Танаровае званне заслужаннага будаўніча Беларусі прысвоена галоўнаму тэхнолагу ААТ «Будтрэст № 7 Віктару Бандарэнку, генеральнаму дырэктару ААТ «Белтэкснорматэаў» Уладзіміру Корзуну, галоўнаму інжынеру праектнага камунальнага ўнітарнага прадпрыемства «Мінскпраект» Валяціцка Леуценку.

**Прэс-служба Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь.**

**Ордэнам Маці ў Беларусі ўзнагароджаны 5450 жанчын**

У Беларусі ордэнам Маці (гэты высокі знак мацярынскай долбесці быў заснаваны ўказам Прэзідэнта ў 1995 годзе) ўзнагароджаны 5450 жанчын, якія нарадзілі і дастойна выхавалі 5 і больш дзяцей. Аб гэтым карэспандэнту БЕЛТА паведамляе загадчыца аддзела дзяржаўных узнагарод галоўнага ўпраўлення кадровай палітыкі Адміністрацыі Прэзідэнта Ірына Ісаева.

Яна адзначыла, што сёлета ордэнам Маці ўзнагароджана 61 жанчына. У мінулым годзе гэтай ганаровай узнагароды ўдастоены 483 шматдзетныя маці, у 2006-м — 534, у 2005-м — 289.

Абарона мацізму, дзяцінства, сям'і — у ліку прыярытэтных сацыяльных палітыкі Беларусі. Ірына Ісаева нагадала, што ў адпаведнасці з указам Прэзідэнта з 2006 года пры ўзнагароджанні ордэнам Маці выплачваецца сума ў памеры 5-кратнага бюджэту працяжкавага мінімуму ў сярэднім на душу насельніцтва. Выплаты праводзяцца па месцы жыхарства ўзнагароджанай жанчыны, крывацішчанаў і іхніх дзяцей рэспубліканскі бюджэт. Акрамя таго, у рэгіёнах Беларусі разнастайныя мясцовыя выканаўчыя і распарадкавыя органы ўсталявалі розныя формы заахоўвання ўзнагароджаных гэтым ордэнам.

**ПАЗЫЎНЫ Добрага настрою**

Учора адзначыла дзень нараджэння перадача «Радыёфакт» — праграма, якая за гадзіну існавання стала візітнай картак Беларускага радыё.

Паводле слоў галоўнага дырэктара Першага нацыянальнага канала Беларускага радыё Антона Васюкевіча, менавіта ў «Радыёфакта» ў беларускай радыёжурналістыцы з'явіліся «прамысловыя» эфіры: «Нас слухаюць паўсюдна — дома, на працы, па мабільных тэлефонах, у Інтэрнэце. Кожны дзень нашы карэспандэнты знаходзяць штосьці новае, цікавае, незвычайнае, уздымаюць праблемы і разам са спецыялістамі шукаюць іх вырашэнне. Шмат тэмаў падказваюць самі радыёслухачы. Гэта фарміруе змест канала», — адзначае А. Васюкевіч. Дарчы, карэспандэнты «Радыёфакта» працуюць сёлета не толькі ва ўсіх абласцях Беларусі, але таксама за мяжой — у Польшчы, Арменіі, Латвіі, Эстоніі, Расіі і ва Украіне.

**Валюты на дзве валізы**

Грамадзянка Расіі спрабавала незаконна правезці праз беларуска-польскую мяжу 80 тысяч еўра.

Паводле інфармацыі прэс-службы Дзяржаўнага мытнага камітэта, жыхарка Валогдскай вобласці, якая ехала ў цягніку «Масква — Прага», у мытнай дэкларацыі пазначыла, што вывозіць за мяжу 7,4 тысячы еўра. Аднак супрацоўнікі трынаці мятні не паверылі ў праўдзівасць гэтых звестак і вырашылі правярць багаж расяніцы. На дзве дарожныя валізы яны знайшлі яшчэ 80 тысяч еўра. Пасажырка паведала мятнікам, што набыла валюту ў адным з расійскіх банкаў, а пры вывазе проста забылася задекларавать грошы. Па ўсім відаць, гэтая беспамытанасць ёй дорага абыйдзецца, мала таго, што паездку ў Чэхію давядзецца адмяніць. Не выключана, што расянічка можа быць прыцягнута да крымінальнай адказнасці. Прынамсі, ужо ўзбуджана крымінальная справа па факце кантрабанды валюты і брацэякі мятнік праводзіць працэдуру данання.

**Мікола ДЗЯБЕЛА.**

**«ПАМІЖ СПРАВАЙ» ЗДАБЫЛІ ЛАСЯ**

У Астрэвечкім раёне супрацоўнікі ДАІ затрымалі аўтамабіль «Ніса», у якім знайшлі мяса незаконна здабытага лася. Для аказання дапамогі на месца была выклікана рэйдавая група Смаргонскай мікрайёнай інспекцыі аховы жывёльнага і расліннага свету. У выніку разбору былі устаноўлены дзвеццаць уздельнікаў незаконнага паловавання, у ліку якіх быў і кіраўнік паловавання — егер Астрэвечка РДГА «БТПР». Гэта група паловавала на непазвадзаных віды дзікай жывёлы і незаконна здабывала лася. Канфіскавана тры незарэгістраваныя паловаўныя ружжы. Астрэвечкі РАУС узбуджана крымінальная справа.

**Сяргей РАСОЛЫКА.**

**СЦЁКІ ТРАПІЛІ Ў ЛЕС**

Падчас правядзення прыродаахоўнага рэйду работнікі Бірзэўскай мікрайёнай інспекцыі выявілі забруджанае лесе арганічнымі сцёкамі. Апошняя ў выніку перапатраўнавання гнесохвістка фермы СВК «Багушчыцы» Бірзэўскага раёна раскідалася па тэрыторыі плошчай 0,16 га, у тым ліку пакрыўшы 0,01 га лясных насаджэнняў. Юрыдычная асоба прыцягнута да адміністрацыйнай адказнасці: прадпрыемствавінаўніку прад'яўлены ўрон і накіравана падпісанне па выпраўленні парушэння. Пра гэты факт праінфармаваны райвыканкам.

**Сяргей РАСОЛЫКА.**

**Грошы КАРАТЫ — РУБЛІ**

Насельніцтва ў хуткім часе зможа прадаць атэставаныя брыльянты Нацбанку

Добрая навіна для тых, хто трымае на руках атэставаныя брыльянты, але мае жаданне канвертаваць іх у грошы: чакаецца, што з дваццаці чатырых гэтага месяца Нацыянальны банк плануе прыступіць да выкупу ў насельніцтва каштоўных камяняў. Як паведаміў карэспандэнту «Звязды» начальнік ўпраўлення «Гемалагічны цэнтр» галоўнага банка краіны Ігар Лаўрэновіч, ужо вызначана і месца, дзе грамадзяне змогуць прадаць свае атэставаныя брыльянты — гэта Галоўнае ўпраўленне па Мінску ў Мінскай вобласці Нацыянальнага банка Беларусі, якое знаходзіцца на сталічнай вуліцы Талстога, 6.

Дарчы, пра тое, што гэтая паслуга будзе запатрабаванай, сведчаць і звесткі людзей у галоўны банк, якія цікавяцца — дзе, па якім кошыце і калі можна будзе здаць свае каштоўныя камяні. Асабліва ж настольнасць у гэтых пытаннях праўляюць тыя беларусы, якім пашанцавала ў латараі: свой выйгрыш у каратах яны хоць перавесці ў рублі. Аднак і іншым уладальнікам камяняў паслуга прадавацтва новай магчымасці: у прыватнасці, не трымаць мёртвым грузам на руках сваё капіталаўкладанне, але і зарабіць у выпадку росту цэнаў на камяні. Безумоўна, кошт брыльянтаў, якія мяркуюцца выкупіцца, будзе меншым, чым іх продаж насельніцтву. Праўда, як заўважыў у гутарцы з карэспандэнтам нашай газеты Ігар Лаўрэновіч, скупачныя цэны на каштоўныя камяні будуць прымальнамі і вышэйшымі, чым, напрыклад, у той жа Расіі.

А вось наколькі выгадна цяпер укладваць свае грашовыя сродкі ў куплю атэставаных брыльянтаў залежыць ад таго, якімі грашамі валодае чалавек і на які тэрмін іх інвестуе. Як вядома, цэны на каштоўныя камяні з цягам ча-



су павышаюцца, аднак у адрозненне ад каштоўных металаў жэсткіні не такія ўжо і адчувальныя.

— На сёння павышэнне цэнаў на брыльянты на сусветных рынках не вельмі значнае, — гаворыць Ігар Лаўрэновіч. — Аднак, заўважу, што кошт камяняў — устойлівы. У прыватнасці, калі па дробных брыльянтах, якія мы цяпер прадаём, цэны ўстойліва сцягваюць, то па буйных брыльянтах — назіраецца іх рост. Таму тыя пакупнікі, якія ўкладваюць грошы ў брыльянты звыш 1 карата на доўгатаэрыйныя перспектывы, потым атрымаюць на гэтым пэўны працэнт. Да таго ж, іх грошы не закране інфляцыя.

Паводле інфармацыі Ігара Лаўрэновіча, за апошнія 20 гадоў цэны на брыльянты выраслі дзвесці ці на 20 працэнтаў. Вяртаючыся ж да тэмы зваротнага выкупу камяняў, адзначым, што выкупіцца будучы атэставаныя брыльянты, спецыяльная ўпакоўка якіх не распалячана і якія суправаджаюцца атэстатамі якасці.

**Ігар ШЧУЧЭНКА.**

**Асноўная катэгорыя бацькоў дашкольнай і 1 сакавіка будзе плаціць толькі 60 працэнтаў за харчаванне ў дзіцячых садках**

Плата з асноўнай катэгорыі бацькоў дашкольнай і 1 сакавіка 2008 года будзе брацца ў памеры 60 працэнтаў ад дзюеючы грашовых нормаў расходаў на харчаванне ў дзень на аднаго выхаванца ў залежнасці ад узросту дзіцяці, профілю і рэжыму работы дашкольнай установы. Такая норма змяшчаецца ў пастанове Савета Міністраў Беларусі № 307 «Аб памеры і парадку сплання платы за харчаванне дзіцяці ў ўстановах, якія забяспечваюць атрыманне дашкольнай адукацыі» ад 29 лютага 2008 года.

Як расказала ў размове з карэспандэнтам БЕЛТА начальнік ўпраўлення дашкольнага выхавання Міндадукацыі Галіна Макаранка, пастанова ўпарадкавала прадастаўленне льгот усім катэгорыям грамадзян на аплату харчавання ў дашкольных установах, а таксама ўстанавіла, што плата з асноўнай катэгорыі бацькоў будзе брацца ў памеры 60 працэнтаў ад дзюеючы грашовых нормаў расходаў на харчаванне ў дзень на аднаго выхаванца ў залежнасці ад узросту дзіцяці, профілю і рэжыму работы дашкольнай установы.

Не будзе брацца плата з бацькоў (законных прадстаўнікоў), якія маюць дзеці-інваліды, дзіцяці, што пакутуюць ад анкалагічных захворванняў, хворыя на туберкулёз, інфіцэраваныя вірусам імунадэфіцыту чалавека, з членаў сям'і ўважнаслужачых, МУС, МНС, Камітэта дзяржаўнага кантролю, загінуўшых пры выкананні вайсковага або службовага абавязку ў Афганістане або ў іншых дзяржавах, дзе вяліся баевыя дзеянні, а таксама памерлых у выніку ранення, кантуіі, калецтва або захворвання, непасрэдна звязаных са спецыфікай нясення вайсковых службаў.

Акрамя таго, тым сям'ям, якія выхоўваюць траіх і больш дзіцяці дашкольнага і школьнага ўзросту да пражываюцца на тэрыторыі радыёактыўнага забруджання ў зоне наступнага адследвання, у зоне з правам на адсяленне і ў зоне пражывання з перыядычным радыяцыйным кантролем плаці за харчаванне зніжаецца на 50 працэнтаў.

Цяпер бацькоўскае ўзносе на харчаванне складзе ад Br26 тыс. да Br55 тыс. Усё залежыць ад узросту дзіцяці, профілю і рэжыму ра-

**ХРОНІКА АПОШНІХ ПДЗЕЙ**

які возьмуць удзел у акцыі, па розных ацэнках складае ад 100 да 200 навучальных устаноў. Усяго ў рэспубліцы налічваецца каля 1400 школ.

Паводле інфармацыі ІА REGNUM, забастоўку падтрымалі таксама дзве арганізацыі, якія аб'ядноўваюць літоўскіх школьнікаў. Яны збіраліся вывесці сваё членаў на цэнтральную вуліцу 21 горада Літвы. ІТАР-ТАСС таксама паведамляе, што ў Панявёжысе — горадзе на поўначы Літвы — выкладчыкі гімназі выйшлі на заняткі, аднак у знак пратэсту ядуць урокі са звязанымі рукамі.

Настаўнікі працуюць, каб іх зарплаты былі павышаныя на 50 працэнтаў ужо ў 2008 годзе.

Сёння сярэдняя зарплата школьнага настаўніка, як адзначае Delfi.lt, пасля выплаты падаткаў складае 1637 літаў (723 долары).

**ДЗВЕ БОЙНІ Ў ЗША: СЯМ'ЁРА ЗАБІТЫХ, ВОСЕМ ПАРАНЕННЫХ**

Чацвёрта дзюеючы амерыканцаў і двое дзіцяці забітыя ў выніку стралення ў горадзе Мемфіс. Аб гэтым паведаміла мясцовы тэлеканал WMC. Яшчэ тры дзіцяці, у тым ліку 10-месячнае дзіцячынка, 7-гадовае хлопчык і 4-гадовае дзіця, пол якога не называецца, былі знойдзеныя параненымі і дастаўлены ў мясцовыя шпіталі.

Крыніцы ў паліцыі паведалі журналістам NBC, што чацвёрта знойдзеныя забітыя дзюеючы былі застрэленыя, а двое загінуўшых дзіцяці забітыя нажом. Трое вывезеныя ў шпіталі дзіцяці таксама маюць нажавыя раненні.

Раней у пандэзлак аналагічны інцыдэнт адбыўся ў горадзе Уэст-Палм-Бічун (штат Фларыда). Там стралок забіў аднаго чалавека, раніў пяцых, пасля чаго пакончыў жыццё самагубствам.

**Проектная декларация объекта долевого строительства**

ОАО «Белбуд» информирует юридических и физических лиц о создании объекта долевого строительства многоквартирного жилого дома № 18 (по генплану) в границах ул. Притыцкого — ул. Лобанка — ул. Одицова в г. Минске.

**Сведения о застройщике**  
Открытое акционерное общество «Белбуд» создано и утверждено общим собранием учредителей 06.09.1994 года. Учредителем Общества являются крупнейшие строительные тресты и заводы строительной индустрии Республики Беларусь.

Целью создания Общества является реализация инвестиционных проектов в различных сферах экономики Республики Беларусь, осуществление любых видов хозяйственной деятельности, не запрещенных законодательством.

Основным видом деятельности Общества является разработка и реализация проектов по строительству.  
ОАО «Белбуд» зарегистрировано 18.11.1994 Минским горисполкомом. Прошло ререгистрацию 10.02.2000 и решением Мингорисполкома № 149 зарегистрировано в ЕГР за № 100794022. УНН 100794022. ОКПО 286504455.

**Юридический адрес и местонахождение Общества:** 220113, город Минск, улица Восточная, дом 133, офис 1. Тел./факс 237 29 50.  
**Режим работы:** понедельник—пятница с 8.30 до 17.30. Обеденный перерыв с 13.00 до 14.00.

**Сведения о проектах строительства**  
В течение трех последних лет реализованы следующие инвестиционные проекты:

1. 6-7-8-9-этажный жилой дом на 48 квартир со встроенными административными помещениями и подземным гаражом по ул. Могилевской, 18.
2. Паркинг на 288 машино-мест со встроенными административными помещениями на первом этаже по ул. Восточной, 131.
3. 99-квартирный жилой дом по ул. Кропоткина, 112.
4. 180-квартирный 10-15-этажный жилой дом со встроенными помещениями по ул. Сырковому, 38 в микрорайоне «Лощица-3».

Специальное разрешение (лицензия) на право осуществления деятельности — «Проектирование и строительство зданий и сооружений I и II уровней ответственности и проведение инженерных изысканий для этих целей» № 02250/0264004 действительна до 14.03.2010 года.

**Информация о проекте строительства**  
**Цель проекта строительства** — выполнение программы Мингорисполкома по жилищной программе.

**Объект долевого строительства** — многоквартирный жилой дом № 18 (по генплану), не относящийся к жилым домам повышенной комфортности (размещается во Фрунзенском районе, в границах улиц Притыцкого — Лобанка — Одицова на территории застройки земельного участка в смешанной многоквартирной высотной зоне). Составит из 4-х 9-этажных жилых секций общей площадью квартир 7570 кв.м. технического подполья, где расположены тепловая узел, водомерный узел, помещение котельной и технического этажа. Количество квартир в доме — 123, в т.ч. однокомнатных 33, двухкомнатных 65, трехкомнатных 15, четырехкомнатных 10. В плане дом имеет размеры 17,14х89,0 м. В техническом подполье размещены помещения ТС жилого дома. Высота этажей 2,8 м. Лоджии застеклены. Архитектурное решение здания ха-

рактеризуется простой конфигурацией плана здания, обусловленной общим плановочным решением застройки. Здание обеспечивается всеми современными видами инженерного оборудования. Конструктивная схема здания — монолитный железобетонный каркас. Стены — газосиликатные блоки, наружная отделка — красная фасадная акриловая, декоративная полимерная штукатурка. Внутренняя отделка стен и перегородок — штукатурка без чистовой отделки. Благоустройство территории включает организацию подъездов, проездов и автостоянок, пешеходных тротуаров и дорожек, устройств детских площадок, оборудования территории малыми архитектурными формами, озеленение.

**Объекты долевого строительства являются:**  
1. Однокомнатные квартиры общей площадью: №№ 24, 28, 122 — 44,90 кв.м, № 59 — 40,99 кв.м, №№ 58, 86 — 39,27 кв.м.

2. Двухкомнатные квартиры общей площадью: №№ 19, 115 — 61,37 кв.м, №№ 3, 6, 18, 22 — 62,54 кв.м, №№ 23, 27, 123 — 61,98 кв.м, №№ 25, 93, 97, 101, 109, 117, 121 — 64,04 кв.м, №№ 26, 30 — 63,16 кв.м, № 51 — 57,45 кв.м, №№ 50, 54, 81, 85 — 59,22 кв.м, №№ 60, 68, 73 — 58,61 кв.м, №№ 83, 87 — 64,16 кв.м, №№ 89, 92, 96, 100, 104, 108, 112 — 62,67 кв.м, № 90 — 58,64 кв.м, №№ 116, 120 — 63,27 кв.м.  
3. Трехкомнатная квартира № 16 общей площадью 89,98 кв.м.  
Стоимость метра квадратного общей площади квартиры 4081200 бел. рублей.

Проект жилого дома разработан проектным отделом ЗАО «ИНСервис-Строй» на основании решения Мингорисполкома от 01.02.2007 г., пункт 162, согласованной архитектуры и градостроительства Мингорисполкома от 08.05.2007 г. № 0й 98/554-07. Минским городским комитетом природных ресурсов и окружающей среды № 35-17/1662 от 06.04.2007 г. в составе квартала застройки, заключением РУП «Белгосспертиза Минстройархитектуры» № 1616-5/07 от 23.07.2007 г. рекомендован к утверждению.

Строительство разрешено решением Мингорисполкома № 2290, пункт 2, от 11.10.2007 г. на земельном участке площадью 1,0056 га. Акт выбора места размещения земельного участка рассмотрен на заседании комиссии 12.12.2006 г. и решением Мингорисполкома № 162, пункт 8, от 01.02.2007 г. утверждён. Государственная регистрация на право постоянного пользования подтверждена 21.12.2007 г. за № 500/777-1201.

Производство строительного-монтажных работ разрешено инспекцией Департамента Гостройнадзора по г. Минску за № 2-208Ж-148/07 от 30.11.2007 г. и осуществляется на основании договора строительного подряда № 37/13-2007 от 26.12.2007 г. ОАО «Стройтрест № 4».

Межквартирные лестничные клетки, лестницы, лифтовые и иные шахты, коридоры, крыша, технический этаж и техподполье, другие места общего пользования, несущие, ограждающие конструкции, механическое, электрическое, сантехническое и иное оборудование, находящееся за пределами или внутри жилых и нежилых помещений, элементы озеленения и благоустройства, а также иные объекты недвижимого имущества, служащие целям использования здания, помещению собственника подлежат передаче в эксплуатацию по окончании строительства.

**Окончание строительства — декабрь 2008 г.**  
Ознакомьтесь с объектом долевого строительства и ходом работ по его строительству лично в офисе ОАО «Белбуд» по ул. Восточной, 133 или по телефону 237 29 50, 237 29 51, 237 29 52, 237 29 53.

**ОАО «Белбуд».** УНН 100794022

**Абзац**

• Камунальнае ўнітарнае прадпрыемства «Кветкі сталіцы» сёлета па заказе гарадскіх службаў «Зялёнабуд» для азялення горада паставіць 2,5 млн штук кветкавай расады, што на 120 тыс. штук больш, чым летась. Гэта кветкі для высадкі на клумбах і газонах горада. Найбольш запатрабаванымі сталі п'ятунні, тагетас, розныя гатункі бгюнгі. Асартымент кветак налічвае больш за 50 назваў. Павялічваюцца заказы і на шматгадовае расліны.

• У Мінску на гэтым тыдні аднаўляецца дробнарознічны гандаль садавіной і гароднінай з латкоў, паведалі ў аддзеле гандлю і паслуг Мінгарвыканкама. Такі гандаль штогод прыпыняецца ў сталіцы з 1 снежня па 1 сакавіка. Ранішце носіць сезонны характар, паколькі на адкрытым паветры пры адмоўных тэмпературах рэкамендувана санітарнай службай тэмпературы рэжым не выконваецца. У той жа час, улічваючы зменлівы характар надвор'я, суб'ектам гаспадарання дазваляюцца прадаваць агародніну і садавіну пры тэмпературах не ніжэй чым мінус 5 градусаў.

• У Гродне завяршылася абласная акцыя па добраахотнай здачы зброі, што захаваецца незаконна, боерпрапысаў, выбуховых рэчываў «Нагадаем усім: са зброй — 100 праблем». Жыхары вобласці ў добраахотным парадку здалі 54 адзінак незарэгістраванай зброі і 114 адзінак зарэгістраванай, а так накіравана цяпер на экспертызу. На гэты раз у асноўным здавалі палюўнічыя ружжы, аднак былі і некалькі незвычайных «экспанатаў» — вінтоўка Мосіна і аўтамат ПКШ.

• Грамадзянін Малдова затрыманы ў Мінску пры спробе атрымаць грошы з банкамата па падобнай картцы, паведалі ў прэс-службе дэпартаменту аховы МУС Беларусі. Затрыманне правялі нарад Кастрычніцкага аддзела аховы разам з апэратыўнымі супрацоўнікамі МУС пры правядзенні рэйдавых мерапрыемстваў ліа банкамата, размешчанага па вул. Сявродлова. Непрацуючы мадаванні з дапамогай падобнай банкаўскай карткі спрабаваў скрасці Br100 тыс.

• У Кобрыне невядомы ўкраў прыватную аўтамашину «Фольксваген» з таварам на суму 41 млн рублёў. Здарылася гэта каля 19 гады, а ў палове першай ночы патруль затрымаў злодзея. 18-гадовы жыхар в. Дзівін трапіў у аўтаваарыю на ўкрадзеным аўтамабілі і з траўмамі быў адпраўлены ў бальніцу. А яшчэ за ўгон яму дзюеюцца трымаць адказ перад судом.

• Каля в. Барысава, што ў Кобрынскім раёне, мясцовыя міліцыянеры затрымалі «Мерседэс», якім кіраваў жыхар рэйчана. У аддзела не аказалася дакументаў на дзве з паловай тоны сёвнчу, і метал канфіскавалі. Яшчэ дзве тоны сёвнчу ад жыхара в. Дзівін гэтага ж раёна таксама перададзена міліцыі дзяржава.

• У Вялікім Ноўгарадзе за атрыманне хабару ў \$300 тыс. арыштаваны двое супрацоўнікаў Дэпартаменту эканамічнай бяспекі МУС. Яны прыбылі ў горад для дапамогі органам унутраных спраў у ліквідацыі рэгіянальнага злачыннага аб'яднання.

• Даследаванне, праведзенае венгерскімі ўрачамі, паказала, што храп з'яўляецца адной з прымет магчымых сардэчных расстройтваў і інсульту, паведамляюць інфармацыйныя агенствы. У ходзе даследавання былі вывучаны гісторыі хвароб 12 тыс. пацыентаў. Аказалася, што пацыенты, якія адначасна маюць моцны храп, былі больш схільныя да сардэчных прыступаў (34%) і інсультам (67%) і параўнаны з іншымі пацыентамі. Урачы падкрэсліваюць, што такая залежнасць была знойдзена толькі для людзей з моцным храпам.

• Дзюеюства афіцэра дарожнай паліцыі на новазelandскай шляху скончылася прыняццем родуў прама на ўзбочанне. Жанчына спыніла машыну паліцэйскага і звярнула да яго па дапамогу. Калі паліцэйскі зазірнуў у машыну, то убачыў, што ў дачкі жанчыны, якая яго спыніла, пачаліся роды. «Галоўка нованароджанца паказалася, калі я пачылашоў». Выклікаўшы «хуткую», паліцэйскі прыняў дзіця. «Гэта хлопчык!» — насуперак правілам, разнеслася па ўсіх паліцэйскіх рацях.

• Дзюеюства афіцэра дарожнай паліцыі на новазelandскай шляху скончылася прыняццем родуў прама на ўзбочанне. Жанчына спыніла машыну паліцэйскага і звярнула да яго па дапамогу. Калі паліцэйскі зазірнуў у машыну, то убачыў, што ў дачкі жанчыны, якая яго спыніла, пачаліся роды. «Галоўка нованароджанца паказалася, калі я пачылашоў». Выклікаўшы «хуткую», паліцэйскі прыняў дзіця. «Гэта хлопчык!» — насуперак правілам, разнес

# МЕСТНОЕ САМОУПРАВЛЕНИЕ

ГАЗЕТА ДЛЯ ВЫБАРШЧЫКАЎ  
І ДЭПУТАТАЎ  
МЯСЦОВЫХ САВЕТАЎ

5 сакавіка  
2008 г.  
№ 9 (112)

НА СВАЕ ВОЧЫ

## АЎКЦЫЁН: ВЫГАДА ВІДАВОЧНАЯ!

З 16 крыніц папаўнення бюджэту, пералічаных ва Указе № 21 («Аб павышэнні ролі органаў мясцовага кіравання і самакіравання ў вырашэнні пытанняў жыццезабеспячэння насельніцтва»), сельскія і пасялковыя выканкамы Смалевіцкага раёна выкарыстоўваюць 11. Агульным для ўсіх 12 Саветаў застаюцца падатак на нерухомасць, зямельны падатак і дзяржпошліна.

афармляем неабходную дакументацыю, робім ацэнку будынкаў, а пасля зоймемся іх рэалізацыяй. Усе атрыманыя ад продажу грошы пойдуць у даход сельвыканкамаў.

Асобай увагі заслугоўвае такая крыніца папаўнення даходнай часткі, як продаж зямельных часткаў. У некаторых сельсаветах Смалевіцкага раёна, што размяшчаюцца бліжэй да Мінска, яна аб'ядае стаць сапраўднай «залатой жылы».

Указам № 667 («Аб канфіскацыі і прадастаўленні зямельных часткаў») былі ўстаноўлены адзіныя правілы набывання зямлі для будаўніцтва жылля — праз аўкцыён. Выключэнне складаюць грамадзяне, якія стаяць на ўліку як маючы патрэбу ў паліпашэнні жыллёвых умоў, пастаянна працуюць у азначаным населеным пункце і працуюць у ім ці на тэрыторыі раёна.

— Сёння мы сутыкнуліся з такой праблемай: многія нашы мясцовыя жыхары, якія стаяць на чарзе на паліпашэнне жыллёвых умоў, згодна з Указам № 667, не маюць права на атрыманне ім зямельных часткаў без аўкцыёна, — расказвае Геннадзій Васільевіч. — Справа ў тым, што яны працуюць за межамі раёна, у прыватнасці ў Мінску. У першую чаргу гэта датычыцца моладзі, якая валодае спецыяльнымі, незатрабаванымі ў сельскай мясцовасці. Напрыклад, у Драч-каўсім сельсаветах жыве хлопец, які прафесійна займаецца спортам, працуе ў Мінску, і мы не маем права прадастаўці яму зямлю без аўкцыёна. Да мяне ўжо неаднаразова звярталіся маладыя сем'і з падобным пытаннем, аднак Указ устанавіў такую жорстка абмежаванні, што ў катэгорыю асобаў, для якіх робіцца выключэнне, у нас трапілі лічаныя адзінкі.

(Заканчэнне на 2-й стар. «МС».)



Спрадвеку Будслаў быў добра вядомы не толькі ў бліжэйшай акрузе, але і далёка за яе межамі. Не страціў ён сваёй прывабнасці і цяпер — з кожным годам колькасць ахвотнікаў трапіць сюды павялічваецца. Праўда, хутчэй за ўсё ў якасці турыстаў...

## Задача для прыватніка

...Плюс 13 немаўлят

Будслаўскі сельсавет Мядзельскага раёна аб'ядноўвае даволі вялікую тэрыторыю — у яго склад уваходзяць 19 вёсак. У большасці сваёй гэта невялікія населеныя пункты. Вось і атрымліваецца, што трэць жыхароў сельсавета — гэта пенсіянеры. Як адзначае старшыня Будслаўскага сельвыканкама Павел Швайкоўскі, гэтая акалічнасць у пэўным сэнсе вызначае адметнасць работы з насельніцтвам. Неводная праблема не павінна адкладвацца «на потым. Дробных пытанняў тут няма, кожнае, з якім звяртаюцца людзі, — вельмі важнае і надзённае. Напрыклад, у Пятрачка засталася толькі два калодзежы, дзе можна набраць вады. Справа ў тым, што ў свой час тут правялі меліярацыю, пасля чаго і ўзніклі адпаведныя цяжкасці. Працягласць вёскі вялікая (больш чым 800 метраў), таму нярэдка прынесьці вады для старых — сапраўдная праблема. Людзі спрабавалі талакі сабраць патрэбныя сродкі, аднак наўрад ці ма-



Фота Яўгена ПЯСЕЦКАГА.

чыма без дапамогі вырашыць гэтае пытанне. Таму з раённага бюджэту было выдзелена 15 мільянаў рублёў і ўжо ў бліжэйшы час у вёсцы ўстанавяць чатыры водазаборныя калонкі. Увогуле імкнучыся дапамагчы старым усім, чым могуць, — парадка наведці на падворку, плот падрамантаваць, апрацаваць прысядзібны ўчастак.

У апошнюю апошнюю часу колькасць насельніцтва паступова змяняецца — такая тэндэнцыя характэрная для многіх рэгіёнаў. У Будслаўскім сельсаветае сітуацыя пакрысе мяняецца да лепшага: у мінулым годзе тут нарадзілася больш, а памерла менш, чым пазалетас. Па нараджальнасці дык і ўвогуле па мясцовых мерках пастаўлены сваеабодны рэкорд. 13 немаўлят, безумоўна, цяжка назваць «бэб-бумам», аднак, з іншага боку, навіна сапраўды вельмі прыемная.

Зразумела, што большасць аб'ектаў сацыяльнай сферы размешчана ў цэнтральнай вёсцы сельсавета. Яшчэ пазалетас Будслаў змяніў свой прывычны «ясковы» статус — стаў аграгарадком. Як трапіна заўважыў адзін з месцічаў: «Цяпер ёсць усё, што пажадаеш — ну чым не горад?». Шмат у чым гэта сапраўды так. У Будславе дзве добрыя харчовыя крамы, а таксама прамагаварня. У апошняй можна не толькі набыць патрэбную прадукцыю, але і заказаць. Такім чынам, напрыклад, многія з будслаўцаў набывалі бытавую тэхніку (тэлевізары, халадзільнікі, пральныя машыны, пыласосы і г.д.), дыянаны, неабходныя будматэрыялы, дзе шмат чаго іншага. Вельмі зручна: у райцэнтр не трэба трымаць, ды і прадастаўку галава не баліць.

Заказы — па серадах

Замыслаў, што большасць аб'ектаў сацыяльнай сферы размешчана ў цэнтральнай вёсцы сельсавета. Яшчэ пазалетас Будслаў змяніў свой прывычны «ясковы» статус — стаў аграгарадком. Як трапіна заўважыў адзін з месцічаў: «Цяпер ёсць усё, што пажадаеш — ну чым не горад?». Шмат у чым гэта сапраўды так. У Будславе дзве добрыя харчовыя крамы, а таксама прамагаварня. У апошняй можна не толькі набыць патрэбную прадукцыю, але і заказаць. Такім чынам, напрыклад, многія з будслаўцаў набывалі бытавую тэхніку (тэлевізары, халадзільнікі, пральныя машыны, пыласосы і г.д.), дыянаны, неабходныя будматэрыялы, дзе шмат чаго іншага. Вельмі зручна: у райцэнтр не трэба трымаць, ды і прадастаўку галава не баліць.

# ТЭМА ДНЯ ЖАДАННІ І МАГЧЫМАСЦІ

У Васілевіцкі гарадскі Савет я зайшоў у тую гадзіну, калі яго старшыня Уладзімір Пырко і сакратар Валянціна Кротава прымалі прадпрымальніка з Мінска. Прадстаўнік малага бізнэсу, папярэдне зрабіўшы «разведку» сітуацыі з рабочай сілай, эканамічнымі і сацыяльнымі праблемамі ў горадзе і ўважыўшы свае фінансавыя магчымасці, выказаў жаданне адкрыць малое прадпрыемства ў адной з прыгарадных вёсак, дзе засталася ўсяго 42 жыхары і ёсць некалькі пустых будынкаў. Рабочых туды ён мае намер прывозіць з Васілевічаў...

Яму ўсё растлумачылі, далі нумары тэлефонаў ад паведных арганізацый у райцэнтры, указалі іх адрасы і пажадалі паспехаў, пабаяцца ўшы і сваю падтрымку. «Здаецца, лёд крануўся», — сказаў пасля Уладзімір Міхайлавіч. Што ён меў на ўвазе, які сэнс укладваў у гэтыя словы? Пяць апошніх гадоў Уладзімір Пырко з'яўляецца старшынёй гарадскога Савета дэпутатаў, добра ведае гісторыю населенага пункта, яго людзей і праблемы.

— На маёй памяці, — гаворыць ён, — яшчэ тыя часы, калі ў Васілевічах пражывала да 12 тысяч чалавек і работы хапала ўсім. Але яны прайшлі, і паступова горад пачаў трохі адзіцца і заняпад у тым сэнсе, што скарачалася вытворчасць, прадпрыемствы закрываліся і замест іх заставаліся толькі участкі. Так, знік малочны завод, каўбасны цэх і нават тае горадаўтваральнае прадпрыемства, як лясгас, які праўда, праз некалькі гадоў аднавіўся.

Многія людзі, страціўшы пастаянную работу, пачалі шукаць яе ў іншых рэгіёнах, у тым ліку і ў Расійскай Федэрацыі. Дайшло да таго, што ў Васілевічах быў зафіксаваны самы вялікі ўзровень беспрацоўя на Гомельшчыне — 3,9 працэнта ў 2005 годзе, а колькасць жыхароў скарацілася за 4400 прыватпрыёмнасці эканамічна актыўнага насельніцтва 1296 чалавек. У Рэчыцкім раённым цэнтры занятасці на 1 студзеня 2006 года быў зарэгістраваны 51 беспрацоўны, а праз дзевяць месяцаў іх стала ўжо 87.

У гэтых умовах і была распрацавана праграма сацыяльна-эканамічнага развіцця горада на 2006—2010 гады, зацверджаная Рэчыцкім райвыканкамам.

— Але сітуацыя мяняецца, — сцвярджае Уладзімір Міхайлавіч, — нягледзячы на аддаленасць нашага горада ад Гомеля і Рэчыцы адпаведна на 90 і 60 кіламетраў. Васілевічы ўключаны ў Дзяржаўную комплексную праграму развіцця рэгіёнаў, малых і сярэдніх гарадскіх пасяленняў на 2007—2010 гады, распрацаваную згодна з адпаведным указам кіраўніка краіны. Гэта вельмі важны дакумент, які мы даводзім да ведама людзей, зацікаўленых у адкрыцці сваёй справы. Мяркую самі. Сёння ў горадзе 29 прадпрымальнікаў, маецца адна фермерская гаспадарка. А будзе яшчэ больш. Для развіцця малага і сярэдняга бізнэсу выдзелены грошы, і гэта павінна пасадзейнічаць прыходу да нас інвестараў з іншых рэгіёнаў.

Цяпер у горадзе ідзе рэканструкцыя будынка Дома быту, які пуставаў доўгі час. Там 19 індыўідуальных прадпрымальнікаў будуць аказваць розныя паслугі насельніцтву, забяспечваюць іх неабходнымі таварамі, працуючы не ў нейкіх прыстасаваных памяшканнях, а ў будынку, дзе ёсць цяпло, і іншыя зручнасці.

Сёння кіраўнікі асобных прадпрыемстваў пачалі развіваць вытворчасць за кошт уласных сродкаў. У горадзе і дагэтуль маюцца пустыя будынкі, але перадаць іх з рук у рукі немагчыма. І хоць дакументы адпаведныя на гэта ёсць, сам механізм перадачы ўскладняецца з-за рознаведа-масьных формаў уласнасці і прыналежнасці.

Неабходна сказаць, што фінансавым адрозненнем райвыканкама цяжка альбо зусім немагчыма выдзяляць грошы на развіццё тэрыторыі — з-за іх дэфіцыту. А рэалізаваць намеры ў прадпрыемствах з дзяржаўнай уласнасцю «Элітпаркет», якое распрацавала свой бізнэс-план. Заўважым, што згодна з ім гэтымі днямі ў Васілевічах пачаўся будаўнічы інжынер са Смалевічаў, дзе зарэгістравана ўказаная фірма, з мэтай вырашэння пытання аб адкрыцці

Для развіцця малага і сярэдняга бізнэсу выдзелены грошы, і гэта павінна пасадзейнічаць прыходу інвестараў

Аб гэтым гаварылася і на выязной нарадзе па рэалізацыі праграмы развіцця горада, якую правялі ў студзені кіраўнікі райвыканкама з кіраўнікамі раённых службаў г. Васілевічы. У прыватнасці, адзначалася, што сацыяльна-эканамічная сітуацыя ў горадзе ў далейшым будзе мяняцца. Ужо сёлетня намечана распрацаваць праект на-каштарыснага дакументацыю на будаўніцтва жывёлага-доўчага комплексу на тысячу галоў буйной рагатай жывёлы ў мясцовым СВК «Новы шлях», на што запланавана выдзеліць 200 мільянаў рублёў з рэспубліканскага фонду падтрымкі вытворчай сельскагаспадарчай прадукцыі. І калі аб'ект будзе здадзены ў эксплуатацыю, там знойдуць сабе работу 60 чалавек.

Падгледжваюцца таксама рэканструкцыя ўніверсама, рэстаўрацыя, зацверджаная праграма развіцця рэгіёнаў, малых і сярэдніх гарадскіх пасяленняў на 2007—2010 гады, распрацаваную згодна з адпаведным указам кіраўніка краіны. Гэта вельмі важны дакумент, які мы даводзім да ведама людзей, зацікаўленых у адкрыцці сваёй справы. Мяркую самі. Сёння ў горадзе 29 прадпрымальнікаў, маецца адна фермерская гаспадарка. А будзе яшчэ больш. Для развіцця малага і сярэдняга бізнэсу выдзелены грошы, і гэта павінна пасадзейнічаць прыходу да нас інвестараў з іншых рэгіёнаў.

Цяпер у горадзе ідзе рэканструкцыя будынка Дома быту, які пуставаў доўгі час. Там 19 індыўідуальных прадпрымальнікаў будуць аказваць розныя паслугі насельніцтву, забяспечваюць іх неабходнымі таварамі, працуючы не ў нейкіх прыстасаваных памяшканнях, а ў будынку, дзе ёсць цяпло, і іншыя зручнасці.

Сёння кіраўнікі асобных прадпрыемстваў пачалі развіваць вытворчасць за кошт уласных сродкаў. У горадзе і дагэтуль маюцца пустыя будынкі, але перадаць іх з рук у рукі немагчыма. І хоць дакументы адпаведныя на гэта ёсць, сам механізм перадачы ўскладняецца з-за рознаведа-масьных формаў уласнасці і прыналежнасці.

Неабходна сказаць, што фінансавым адрозненнем райвыканкама цяжка альбо зусім немагчыма выдзяляць грошы на развіццё тэрыторыі — з-за іх дэфіцыту. А рэалізаваць намеры ў прадпрыемствах з дзяржаўнай уласнасцю «Элітпаркет», якое распрацавала свой бізнэс-план. Заўважым, што згодна з ім гэтымі днямі ў Васілевічах пачаўся будаўнічы інжынер са Смалевічаў, дзе зарэгістравана ўказаная фірма, з мэтай вырашэння пытання аб адкрыцці

## ДЭБЮРАКРАТЫЗАЦЫЯ

## КОЖНЫ ДЗЕНЬ — ПРЫЁМНЫ

Пелішчанскі сельсавет у Камянецкім раёне — тыповы: няпоўныя дзве тысячы чалавек пражываюць у населеным пункце, некаторыя размешчаны за 8—12 кіламетраў ад цэнтры. Асобным вясцоўцам няпроста дабрацца ў сельсавет нават па элементарную даведку на атрыманне паліва. Гэта, відаць, і ёсць самая частая нагода для звяртання да мясцовай улады. Такі дакумент патрэбны вясцоўцу штогод. Сістэма іх атрымання адпрацавана.

Для старых, адзіночкі, нямоглых часта даведкі забіраюць старасты вёскі. Некаторыя прывыклі заказваць патрэбную паперку па тэлефоне. Тры разы на месяц, як мінімум, наведвае кожную вёску старшыня Савета, бо менавіта столькі разоў вясцоўцы атрымліваюць грошы за малако. Малако ад асабістых кароў збірае ў Пелішчах сельсавет, разлік праводзіцца за кожную дзесяць дзён. Грошы выплаваць едзе бухгалтар-касір, а за рулём адзінай сельсавецкай машыны — старшыня. Зручны момант не толькі раздасць патрэбныя дакументы, але і пагаворыць з людзьмі, даведацца пра іх надзённыя клопаты. Той жа прыемнік грамадзян, толькі па месцы жыхарства.

Ну а афіцыйны прыем, як і прадпісана, старшыня Уладзімір Толах вядзе кожную сераду з 8 да 14 гадзін. У адзін з такіх прыемных дзён першым наведвальнікам быў Антон Саковіч, жыхар Пелішча. Ён скардзіўся на суседа зверху, які заліў яго кватэру. Тэлефоннага званка і працяглай гутаркі з кватэранаймальнікам з другога паверха хапіла, каб урэгуляваць непараўменні паміж суседзямі. Аказалася, што кватэру зверху часова здавалі ўнаём, і віноўнікам ўцечкі вады быў кватэрант.

(Заканчэнне на 2-й стар. «МС».)

## «ХТО АПОШНІ?..»

Што рабіць, каб гэта пытанне як мага радзей гучала ля дзвярэй «уладных кабінетаў»?

Для ўсіх мясцовых органаў улады пярвічнага ўзроўню Указам № 498 кожная серада была вызначана як абавязковы прыёмны дзень. Але прыём грамадзян у сельскім Савеце дзе-небудзь у глыбінцы карэнным чынам адрозніваецца ад аналагічнага ў раёнах, набліжаных да сталіцы. І па колькасці напісаных заяў і ўзнятых пытанняў, і па іх складанасці. Некаторыя сельсаветы таго ж Мінскага раёна б'юць усе «рэкорды»: за прыёмны дзень праз кабінет старшын Савета і іншых спецыялістаў праходзіць 100, 200 чалавек. А бывае і больш.

Як спраўляюцца з такім наплывам кіраўнікі нязвыклых уладных структур, на тэрыторыі якіх пражывае, скажам, 15 тысяч жыхароў, а ў штат выканкама уваходзяць усяго 7—8 супрацоўнікаў? Няпроста адзіны апошні лютаскай серады ў патэлефанавала старшыню Каладзішчанскага сельскага Савета Мінскага раёна Алегу Іваньку і задала яму гэта пытанне. «А вы прывяздзіце заўтра да нас на прыём — самі ўсё ўбачыце», — прапанавала Алег Леанідавіч.

... У кабінет да кіраўніка мясцовага органа ўлады на наступную раніцу трапіла без усялякай перашкод — ніякай чаргі перад дзвярыма не назіралася, хоць народ у калідоры быў.

Па серадах працоўны дзень у Алега Іваньку пачынаецца ў 8.00, а заканчваецца ў 17.00. Гэта па графіку. Але «ўпісання» ў графік яму практычна ніколі не ўдаецца — наведвальнік звычайна не выходзіць з кабінета, пакуль не атрымае адказ на ўсе пытанні, якія ў дадзены момант яго хваляюць. Яшчэ год таму пад дзвярыма ўтвараліся сапраўдныя «затары». Расказваюць, аднойчы людзі «перакрылі» ўваход у кабінет раённаму начальніку, прыняўшы яго за звычайнага наведвальніка, які меў намер пранікнуць да старшыні сельвыканкама без чаргі.

Цяпер у нас адносна ціха, — тлумачыць Алег Леанідавіч. — Па-першае, зямельныя участкі пакуль што не выдзяляюцца: чакаем вынікаў інвентарызацыі, якую будзем праводзіць вясной. Думаю, пад адабран-

зручна, і самымі высокімі «інстанцыямі» пагражаць... Жывём мы ў 15 хвілінных язды ад сталіцы, але па статусе з'яўляемся сельсаветам. Сацыяльныя стандарты па асветленні, па наўвасці заасфальтаваных дарог і іншых выгодаў нас — сельскія, а не гарадскія. Але людзі лянца сябе гараджанамі і выказваюць адпаведныя прэтэнзіі: чаму ў Мінску — так, а ў нас — па-іншаму? — расказвае Алег Леанідавіч.

Чарговы званок — ад жыхара вуліцы Пушкіна, якая праходзіць уздоўж чыгуны. Вуліца знаходзіцца ў нізінне, і падчас моцных дажджоў яе падтапівае... Чалавек патрабуе ад Іваньку тэрміновай падсыпкі дарогі, якая, як і большасць унутрывясковых дарог, не заасфальтавана. У адваротным выпадку ён пагражае звярнуцца «вышэй».

— Як грамадзянін вы можаце звяртацца куды заўгодна, — тлумачыць Алег Іванько. — Але давайце разважым па-гаспадарску: хіба можна сыпаць пясок у гразь, запуская туды трактар? Вось высахне ўсё, тады і будзем падсыпаць, а інакш грошы — 150—200 тысяч — выкінем на вецер. Я на гэта не пайду, і ніко на майм месцы не пайшоў бы. Дарчы, званок ад жыхароў вуліцы Пушкіна не першы і не апошні. Штогод грунтовая дарога вымываецца дажджамі і разбіваецца велікагрузнымі машынамі. Але па бюджэце калі толькі 1 км асфальту каштуе 1 мільярд? Па ўсім сельсавета ў мяне больш чым 220 вуліц, з іх каля 150 — у Каладзішчах. А заасфальтавана ў лепшым выпадку дзесяць частка.

Жыхар вёскі Глебавічы зайшоў да старшыні сельскага Савета, каб пацікавіцца, ці будзе сёлетня выдзяляцца участкі пад будаўніцтва.

На сёння ў Каладзішчах не выдзяляюць участкі ні тым, хто мае патрэбу ў паліпашэнні жыллёвых умоў, ні якім-небудзь іншым катэгорыям грамадзян

Замыслаў, што большасць аб'ектаў сацыяльнай сферы размешчана ў цэнтральнай вёсцы сельсавета. Яшчэ пазалетас Будслаў змяніў свой прывычны «ясковы» статус — стаў аграгарадком. Як трапіна заўважыў адзін з месцічаў: «Цяпер ёсць усё, што пажадаеш — ну чым не горад?». Шмат у чым гэта сапраўды так. У Будславе дзве добрыя харчовыя крамы, а таксама прамагаварня. У апошняй можна не толькі набыць патрэбную прадукцыю, але і заказаць. Такім чынам, напрыклад, многія з будслаўцаў набывалі бытавую тэхніку (тэлевізары, халадзільнікі, пральныя машыны, пыласосы і г.д.), дыянаны, неабходныя будматэрыялы, дзе шмат чаго іншага. Вельмі зручна: у райцэнтр не трэба трымаць, ды і прадастаўку галава не баліць.

(Заканчэнне на 2-й стар. «МС».)



### У 2007 годзе былі зафіксаваны 64 выпадкі паступлення ў аптэкі бракаваных лякарстваў

У Беларусі ў мінулым годзе былі зафіксаваны 64 выпадкі паступлення ў аптэкі бракаваных лекавых сродкаў 53 назваў, паведамляе начальнік ураўнення фармацэўтычнай інспекцыі і арганізацыі лекавага забеспячэння Міністэрства аховы здароўя Людміла Раўцкая на I Рэспубліканскай навукова-практычнай канферэнцыі «Нацыянальная лекава-палітыка».

Паводле даных кантрольна-аналітычных лабараторыі, самая вялікая доля бракаваных прапаратаў (18 працэнтаў) — украінскай вытворчасці, 11 працэнтаў — расійскай, 8 — індыйскай. Бракаваныя лякарствы беларускіх вытворцаў былі выяўлены толькі ў пяці выпадках.

Як адзначыла Людміла Раўцкая, апошнія тры гады на айчынным рынку не было выяўлена фальсіфікаваных медпрапаратаў. На яе думку, гэта вынік таго, што ў Беларусь лякарствы паступаюць толькі ад вытворцаў або іх дыстрыб'ютараў, што дае магчымасць забяспечыць кантроль якасці прадукцыі.

### Бяспечнае харчаванне

## ЗАГАДКАВЫЯ НІТРАТЫ

Яшчэ ў 1980-х гадах з'явілася інфармацыя аб тым, што ў пітной вадзе ўтрымліваюцца нітраты, і што яны могуць выклікаць, напрыклад, рак страўніка ў дарослых. Цяпер інфармацыя аб шкодзе нітрату лічыцца не такой адзначанай. З'явілася нават інфармацыя аб тым, што гэтыя рэчывы з'яўляюцца часткай натуральнай абароны нашага арганізма.

Нітраты прыцягваюць да сябе пільную ўвагу ў якасці магчымых прычыны розных анкалагічных захворванняў органаў стрававальнай сістэмы (ротавай поласці, стрававода, страўніка і кішчэчніка) пасля эпідэміялагічных даследаванняў, якія паказалі сувязь паміж высокім утрыманнем нітрату ў пітной вадзе і развіццём пухлін. Аднак некаторыя вучоныя прыйшлі да супрацьлеглых вынікаў. У рэшце рэшт з дваццаці эпідэміялагічных даследаванняў, у якіх вучоныя спрабавалі выявіць сувязь паміж ракам і нітратамі, толькі ў двух былі выяўлены доказы «за».

Пасля было выяўлена, што раней даследчыкі не ўлічылі многія іншыя крыніцы нітрату ў нашым харчаванні. У такіх прадуктах, як салат-латук, шпінат, сельдзёрка ўтрыманне нітрату высокае ад прыроды, таму з агародніны мы спажываем каля 80 працэнтаў усіх нітрату, якія паступаюць у наш арганізм. У той час як з вады — толькі 20. У 100 грамах сельдзёркі ўтрымліваецца каля 230 мг нітрату, шпінату — 160 мг, лісці салата — 105 мг. Праўда, усіх гэтых прадуктаў не так многа ў нашым рацыёне. Бульбы мы ўжываем значна больш, а ў 100 г бульбы ўтрымліваецца 15 мг нітрату, так што менавіта з гэтым відам агародніны ў наш арганізм трапляе большая доля такіх рэчываў.

У 1985 годзе было ўстаноўлена, што наша бяспітная сістэма можа выпрацаваць каля 70 мг нітрату ў дзень, прыкладна столькі ж мы атрымліваем з ежай. Клеткі выпрацоўваюць нітраты ў адказ на інфекцыю і нават пры высокіх фізічных нагрузках, напрыклад, падчас бегу ці язды на веласіпеды. Больш за тое, у той час як выкарыстанне нітрату ў якасці ўгнаення расце год ад году, а захарвальнасць на рак стрававальнай сістэмы год ад году падае.

Утрыманне нітрату на 20–30 працэнтаў. Прымяненне вады і механічная ачыстка бульбы, буроку, морквы, капусты і г.д. зніжае ўтрыманне нітрату на 10 працэнтаў. Квашанне зніжае ўтрыманне нітрату ў прадуктах да 30 працэнтаў, у тым ліку за кошт іх пераходу ў расол. Прымяненне вады і механічная ачыстка бульбы, буроку, морквы, капусты і г.д. зніжае ўтрыманне нітрату на 10 працэнтаў. Квашанне зніжае ўтрыманне нітрату ў прадуктах да 30 працэнтаў, у тым ліку за кошт іх пераходу ў расол.

Як абараніць сябе ад шкоднага ўздзеяння нітрату? — максімальна знізіць паступленне нітрату з пітной вады і прадуктамі харчавання; — больш ужываць бялкоў жыўнянага і расліннага паходжання (натлустае мяса, рыбу, тварог, сыры і т.д.); — абмежаваць ужыванне простых вугляводаў (кандытарскія вырабы, хлеб з мукі вышэйшага гатунку, цукар, цукеркі) і кампенсаваць іх у рацыёне за кошт натуральных вугляводаў — меду, садавіны, сухафруктаў, агародніны; — абмежаваць ужыванне жывёльных тлушчаў за кошт раслінных асартыменту і аб'ёму тлушчаў расліннага паходжання: сланечнікавага, лінянага алею; — для палепшэння работы страўнікава-кішчачнага тракта ўжываць хлеб з мукі грубага помалу і харчовыя валокны пшанічнага вугрубыя; — для нармалізацыі мікробнага спектра страўнікава-кішчачнага тракта ўжываць кісла-малочныя прадукты, жывыя інтэры, біякефір, ржанку, а сабалявіцы тыя, у склад якіх уваходзяць біфіда- і лактабактэрыі; — для ўзбагачэння арганізма прыроднымі расліннымі антыаксідантамі, вітамінамі і мікралементамі неабходна ўжываць часнок, рэпу, абліпяху, лімон, плады шпінату і рабіны, сланечнікавае семкі, аражы; — выдзіць з рацыёну дзіяцей раннюю і цёмную агародніну, якая ўтрымлівае, як правіла, павышаныя дозы нітрату і нітрытаў; — не рэкамендуецца ўжываць салаты са свежай агародніны, якія прастаялі пры пакававай тэмпературы 6–8 гадзін, паколькі пры гэтым ствараюцца ўмовы для паступлення нітрату ў больш таксічных рэчывы — нітразаміны; — выдзіць з рацыёну харчавання каўбаўныя вырабы, вэнджаныя, кансерваваныя прадукты, якія гатуюцца з дабаўленнем нітрату і нітрытаў; — памятаць, што гатаванне забруджанай нітратамі вады не змяншае, а павялічвае яе таксічнасць. Забруджаная нітратамі вада заўсёды празрыстая, без бачных прыmesяў, звычайнай на смак.

Падрыхтавала Святлана БАРЫСЕНКА.

### Больш-менш

Найбольшая колькасць нітрату знаходзіцца бліжэй да каранёў расліны. У лісці пятрушкі, сельдзёркі, кропу нітрату на 30–40 працэнтаў менш, чым у чаранках.

Агуркі, дыні, баклажаны, кабачкі, кавуны маюць паслойнае размяшчэнне нітрату, якое павялічваецца ад цэнтру плода да перафары і дасягае максімуму каля лупіні і ў самой лупіне.

У лісці капусты на 60–70 працэнтаў нітрату менш, чым у чаранку.

Морква характарызуецца больш высокім узроўнем нітрату ў сарцавіне і ў сцявольнай частцы.

Найбольшыя вышыя канцэнтрацыі ў буроках выяўлены ў верхняй частцы караняплода — 65 працэнтаў. Няспелая гародніна ўтрымлівае ў 2–3 разы больш нітрату, чым спелая.

### Зніжаем колькасць

Нітраты добра раствараюцца ў вадзе, прычым з павышэннем тэмпературы растваральнасць іх узрастае, таму апрацоўка прадуктаў — вымочванне, бланшыраванне, тлушчэнне — садзейнічае зніжэнню колькасці нітрату ў прадуктах.

Пярвічная апрацоўка раслінных прадуктаў — выдаленне злішняга лісця і чарчыжкі капусты, каранёў буроку і морквы дазваляе знізіць

утрыманне нітрату на 20–30 працэнтаў.

Прымяненне вады і механічная ачыстка бульбы, буроку, морквы, капусты і г.д. зніжае ўтрыманне нітрату на 10 працэнтаў.

Квашанне зніжае ўтрыманне нітрату ў прадуктах да 30 працэнтаў, у тым ліку за кошт іх пераходу ў расол.

Прымяненне вады і механічная ачыстка бульбы, буроку, морквы, капусты і г.д. зніжае ўтрыманне нітрату на 10 працэнтаў.

Квашанне зніжае ўтрыманне нітрату ў прадуктах да 30 працэнтаў, у тым ліку за кошт іх пераходу ў расол.

Прымяненне вады і механічная ачыстка бульбы, буроку, морквы, капусты і г.д. зніжае ўтрыманне нітрату на 10 працэнтаў.

Квашанне зніжае ўтрыманне нітрату ў прадуктах да 30 працэнтаў, у тым ліку за кошт іх пераходу ў расол.

## Выведзены эмбрыён з генамі трох бацькоў

Даследчыкі з Універсітэта Ньюкасла ўпершыню ў гісторыі стварылі чалавечы эмбрыён, лацнуў ДНК якога ўтрымліваюць гены матэрня і аднаго мужчыны, перадаючы інфармагенны.

Такім чынам, брытанскія вучоныя зрабілі чарговы крок на шляху да лячэння хваробы, якія лічацца невылічальнымі.

Адной з галоўных мэтай эксперыменту з'яўлялася карэкцыя мітахандрыяльных генаў мармальнага чалавечага эмбрыёна за кошт выкарыстання матэрня і аднаго мужчыны, перадаючы інфармагенны.

Паводле слоў даследчыкаў, карысць ад такой працэдурі вялікая, бо тэарэтычна яна можа пазбавіць

дзіця ад невылічальных на сёння захворванняў, якія перадаюцца спадчынным шляхам па жаночай лініі, — дыябету, некаторыя формы эпіlepsіі, сардэчнай недастатковасці, хваробу мозгу і інш.

З-за некаторых асаблівасцяў працэсу вытворчасці эмбрыёна ёсць магчымасць стварэння эмбрыёна ад двух жанчын і аднаго мужчыны, але ніяк не наадварот.

З іншага боку, праведзены даследдзаводзіць на думку аб магчымасці стварэння генетычна мадыфікаваных людзей, у якіх фармальна будзе аднаўра трое бацькоў. Аднак брытанскія спецыялісты запэўніваюць, што зусім не збіраюцца ствараць немаўлят са змененымі генамі.

«Большасць генаў, якіх непасрэдна адказваюць за фарміраванне чалавека, размешчаны ў ядры яйцэлекты, але мы не збіраемся тама мадыфікаваць матэрыял», — адзначае Патрык Чынеры, які браў удзел у даследаванні.

Кар. БЕЛТА.

### Весткі з лабараторыі

### Практычная медыцына

У сталіцы не трэба доўга дабірацца да амбулаторна-паліклінічных устаноў. Дарага зойме 2–4 прыпынкі. Тут праблем мы не бачым. Але не трэба забываць, што разам з участковымі службамі працуюць і вузкія спецыялісты. Я ўсё ж прылічваю таго, каг дацбе паглядзеў неўролаг, оталарынгалаг — калі ёсць такія спецыялісты. Не можа той жа участковы доктар цудоўна арыентавацца ў дэманталогіі і хірургіі.

Мы пакуль працуем па шляху канцэнтрацыі сілаў і сродкаў для развіцця спецыялізаванай медыцынскай дапамогі. Наш камітэт па ахове здароўя распрацаваў канцэпцыю развіцця спецыялізаванай дапамогі. Мы пайшлі па шляху стварэння цэнтраў спецыялізаванай дапамогі ў кожным раёне. Так, у нас працуюць 4 уралагічныя цэнтры, якія абслугоўваюць як раённы, так і мяржавыя тэрыторыі, у кожным раёне ёсць цэнтры па прафілактыцы і дыягностцы сардэчна-сасудзістых захворванняў, мы лічым стэагадзім размяшчэння цэнтраў амбулаторнай хірургіі на базе буйных клінічных бальніц з улікам больш эфектыўнага выкарыстання іх абсталявання і кадраў.

Якось медыцынскай дапамогі, якая аказваецца спецыялістамі, намагаюцца, чым гэта можа зрабіць агульныя ўрачэбныя практыкі. Таму мы павінны сёння гаварыць аб сістэме гарадскай аховы здароўя і, з-за аб'ектыўных прычын, аб сельскай сістэме.

Вольга ШАЙКО.

# Крайняя зона

Выпуск № 12 (68)



Фота Анатоля КЛЕШЧУКА.

## «АДЗЕННЕ» ДЛЯ АГОЛЕНАЙ ДУШЫ

З канца восeni на май працягваецца цяжкі час змаганняў з навукова-эпідэміялагічнай службай было праведзена сацыялагічнае даследаванне з мэтай выявіць узровень інфармаванасці дарослага насельніцтва ў пытаннях імунапрафілактыкі і даведання аб прычынах адмовы бацькоў ад правядзення іх дзецім прышчэпак. Усяго пытаннем былі ахоплены каля 6 тысяч чалавек — не менш як 50 чалавек з кожнай адміністрацыйнай тэрыторыі і горада Мінска. Ааналіз даных паказаў, што большасць бацькоў (73,4 працэнта) ставяцца да правядзення прышчэпак з разуменнем і ўсведамляюць іх неабходнасць. 16,8 працэнта не заўсёды ведаюць, для чаго яны патрэбны. Абяжывае ставяцца да ўсіх прышчэпак 4,3 працэнта рэспандэнтаў. А 2,9 працэнта ўпэўнены ва ўласным здароўі і катэгарычна адмаўляюць неабходнасць правядзення прышчэпак.

Важнасць правядзення прышчэпак, паводле меркавання 48,2 працэнтаў апытаных, заключаецца ў павышэнні імунітэту арганізма, 39,2 працэнта лічаць, што ў прафілактыцы інфекцыйных захворванняў. А 5,4 працэнта не ведаюць, для чаго патрэбная імуназацыя.

Дадзенае апытанне выявіла некаторыя праблемы ва ўзроўні інфармаванасці насельніцтва аб інфекцыях, у папярэджанні якіх вакцынацыя не выкарыстоўваецца. Так, 12,3 працэнта рэспандэнтаў лічаць, што існуюць прышчэпкі супраць ангіны, 10,1 працэнта ўпэўненыя, што можна зрабіць прышчэпку супраць танзіліту, 14,9 працэнта — ад шарлятыны, 6,8 працэнта — ад пнеўманіі і 14,9 працэнта — ад ветранай воспы. Паводле меркавання большасці апытаных, менавіта медыцынскія работнікі з'яўляюцца галоўнай крыніцай атрыманай інфармацыі аб імуназацыі. Пры наведванні медыцынскіх устаноў атрымліваюць інфармацыю аб неабходнасці і карысці правядзення прышчэпак непасрэдна ад ўрача 69,8 працэнта рэспандэнтаў (але 28,9 працэнта далі адмоўны адказ на гэтае пытанне). Палова апытаных (50,7 працэнта) атрымліваюць карысную інфармацыю з перыядычнага друку, а трэця частка (34,1 працэнта) — праз тэлебачанне. Іншыя, менш эфектыўныя крыніцы, з'яўляюцца радыё, бацькі, настаўнікі, сябры, знаёмыя і Сусветная павуціна.

Надзея НІКАЛАЕВА.

Дадзенае апытанне выявіла некаторыя праблемы ва ўзроўні інфармаванасці насельніцтва аб інфекцыях, у папярэджанні якіх вакцынацыя не выкарыстоўваецца. Так, 12,3 працэнта рэспандэнтаў лічаць, што існуюць прышчэпкі супраць ангіны, 10,1 працэнта ўпэўненыя, што можна зрабіць прышчэпку супраць танзіліту, 14,9 працэнта — ад шарлятыны, 6,8 працэнта — ад пнеўманіі і 14,9 працэнта — ад ветранай воспы. Паводле меркавання большасці апытаных, менавіта медыцынскія работнікі з'яўляюцца галоўнай крыніцай атрыманай інфармацыі аб імуназацыі. Пры наведванні медыцынскіх устаноў атрымліваюць інфармацыю аб неабходнасці і карысці правядзення прышчэпак непасрэдна ад ўрача 69,8 працэнта рэспандэнтаў (але 28,9 працэнта далі адмоўны адказ на гэтае пытанне). Палова апытаных (50,7 працэнта) атрымліваюць карысную інфармацыю з перыядычнага друку, а трэця частка (34,1 працэнта) — праз тэлебачанне. Іншыя, менш эфектыўныя крыніцы, з'яўляюцца радыё, бацькі, настаўнікі, сябры, знаёмыя і Сусветная павуціна.

Надзея НІКАЛАЕВА.

### Паказанні да прымянення

«Дэпрэсіўныя, панічныя, трывожныя расстройства»

У стане дэпрэсіі, напрыклад, уся злосць, якая ёсць у чалавеку, скіраваная не толькі на наваколле, але і на самога сябе. Такі хворы адчувае бессэнсоўнасць жыцця і паступова можа прыйсці да суіцыдальных ідэй. Надзея на выздараўленне ёсць заўсёды, аднак часам для гэтага можа спатрэбіцца не адзін месяц.

«Беспрадметны страх»

Такі страх не паддаецца растлумачэнню і можа выклікаць нават непрыемныя фізічныя адчуванні, з якімі пацыенты звяртаюцца да ўрача-тэрапеўта. Задача апошняга ў такім выпадку — пераканаць хворца звярнуцца менавіта да псіхатэрапеўта. І я магу хутчэй.

«Саматычныя хваробы (гіпертанія, бранхіяльная астма, збоі ў рабоце гастрэнтэралагічнай і эндыкрыйнай сістэм і інш.)»

Маюць рацыю тыя, хто трымае на ўзбраенні думку аб нервовай

### Памылка пацыента

Нельга думаць, што псіхатэрапеўт — шаман, які ў адзін момант аблегчыць жыццё няшчаснаму. Няправільна кажаць, што спецыяліст здольны «вылепіць» з хворца новага чалавека, у якога не толькі не застаецца ніякіх сімптомаў захворвання, але і наогул надалей у жыцці ўсё будзе лёгка, без канфліктаў і непаразуменняў. Адна з самых шкодных думак — лічыць, што нехта вінаваты ў тваіх праблемах. Навокальныя не абавязаны забяспечваць нам камфортныя ўмовы існавання, асабліва без нашага ўдзелу ў працесе. Тое, што псіхатэрапеўт прапонуе чалавеку зваў дапамогу, зусім не азначае, што апошніму не давядзецца праўляць сваю актыўнасць.

### Па сутнасці

Аказанне псіхатэрапеўтычнай дапамогі ўключае ў сябе некалькі стадыяў: дыягностыку механізмаў развіцця хваравітага стану, вызначэнне правільна ацэньвання дапамогі і абмеркаванне перспектывы палепшэння стану хворца.

### Проціпаказанні

Цяжкія захворванні, якія суправаджаюцца парушэннем свядомасці, галоўнамагія, шызэфрэнія, маніякальна-дэпрэсіўны псікоз і некаторыя іншыя псіхізы.

### Выйсце побач

На жаль, не абыйсці без біяхіміі. Устаноўлена, што пры шэрагу расстройстваў — дэпрэсіі, псіхалале, але і на самога сябе. Такі хворы адчувае бессэнсоўнасць жыцця і паступова можа прыйсці да суіцыдальных ідэй. Надзея на выздараўленне ёсць заўсёды, аднак часам для гэтага можа спатрэбіцца не адзін месяц.

### Святлана БАРЫСЕНКА.

## Многія перакананыя, што існуюць прышчэпкі супраць ангіны

Спецыялістамі рэспубліканскай санітарна-эпідэміялагічнай службы было праведзена сацыялагічнае даследаванне з мэтай выявіць узровень інфармаванасці дарослага насельніцтва ў пытаннях імунапрафілактыкі і даведання аб прычынах адмовы бацькоў ад правядзення іх дзецім прышчэпак. Усяго пытаннем былі ахоплены каля 6 тысяч чалавек — не менш як 50 чалавек з кожнай адміністрацыйнай тэрыторыі і горада Мінска. Ааналіз даных паказаў, што большасць бацькоў (73,4 працэнта) ставяцца да правядзення прышчэпак з разуменнем і ўсведамляюць іх неабходнасць. 16,8 працэнта не заўсёды ведаюць, для чаго яны патрэбны. Абяжывае ставяцца да ўсіх прышчэпак 4,3 працэнта рэспандэнтаў. А 2,9 працэнта ўпэўнены ва ўласным здароўі і катэгарычна адмаўляюць неабходнасць правядзення прышчэпак.

Важнасць правядзення прышчэпак, паводле меркавання 48,2 працэнтаў апытаных, заключаецца ў павышэнні імунітэту арганізма, 39,2 працэнта лічаць, што ў прафілактыцы інфекцыйных захворванняў. А 5,4 працэнта не ведаюць, для чаго патрэбная імуназацыя.

Дадзенае апытанне выявіла некаторыя праблемы ва ўзроўні інфармаванасці насельніцтва аб інфекцыях, у папярэджанні якіх вакцынацыя не выкарыстоўваецца. Так, 12,3 працэнта рэспандэнтаў лічаць, што існуюць прышчэпкі супраць ангіны, 10,1 працэнта ўпэўненыя, што можна зрабіць прышчэпку супраць танзіліту, 14,9 працэнта — ад шарлятыны, 6,8 працэнта — ад пнеўманіі і 14,9 працэнта — ад ветранай воспы. Паводле меркавання большасці апытаных, менавіта медыцынскія работнікі з'яўляюцца галоўнай крыніцай атрыманай інфармацыі аб імуназацыі. Пры наведванні медыцынскіх устаноў атрымліваюць інфармацыю аб неабходнасці і карысці правядзення прышчэпак непасрэдна ад ўрача 69,8 працэнта рэспандэнтаў (але 28,9 працэнта далі адмоўны адказ на гэтае пытанне). Палова апытаных (50,7 працэнта) атрымліваюць карысную інфармацыю з перыядычнага друку, а трэця частка (34,1 працэнта) — праз тэлебачанне. Іншыя, менш эфектыўныя крыніцы, з'яўляюцца радыё, бацькі, настаўнікі, сябры, знаёмыя і Сусветная павуціна.

### Паказанні да прымянення

«Дэпрэсіўныя, панічныя, трывожныя расстройства»

У стане дэпрэсіі, напрыклад, уся злосць, якая ёсць у чалавеку, скіраваная не толькі на наваколле, але і на самога сябе. Такі хворы адчувае бессэнсоўнасць жыцця і паступова можа прыйсці да суіцыдальных ідэй. Надзея на выздараўленне ёсць заўсёды, аднак часам для гэтага можа спатрэбіцца не адзін месяц.

### Святлана БАРЫСЕНКА.

### Святлана

# ААТ «Лідскі малочнакансервавы камбінат» 3 ПАСТАЯНЫМ КЛОПАТАМ ПРА СПАЖЫЎЦА

На Лідскім малочнакансервавым камбінаце рыхтуюцца да ўкаранення сістэмы кіравання якасцю і бяспекай харчовых прадуктаў на аснове аналізу рызыкі і крытычных кантрольных кропак, або так званай сістэмы ХАСП. Гэта — міжнародная сістэма, якая прадагуляе набор пэўных, абавязковых у рабоце патрабаванняў і дзеянняў, што гарантуюць для спажывацтва поўную бяспеку прадукту. Пры гэтым варты асабліва зазначаць: пералік айчынных перапрацоўчых прадпрыемстваў, якія выпускаюць прадукты харчавання і прайшлі сертыфікацыю на адпаведнасць патрабаванням сістэмы ХАСП (а, як зразумела, указаная сістэма датычыцца тых прадпрыемстваў, што выпускаюць менавіта прадукты харчавання), зусім невялікі. Адпаведная сертыфікацыя, па сістэме ХАСП, павінна адбыцца на лідскім прадпрыемстве ў канцы сакавіка.

У верасні мінулага года Лідскі малочнакансервавы камбінат прайшоў не менш сур'ёзную для яго атэстацыю — расійскага саніпідэмагляду. А варты нагадаць, указаная атэстацыя прымусіла добра пахвалівацца многіх нашых мяса- і малакаперапрацоўчыкаў, якія працуюць на расійскім рынку. Што ж датычыцца непасрэдна лідчан — яны больш за 60 працэнтаў сваёй прадукцыі менавіта экспартуюць, і апошнім часам — пераважна на расійскі рынак, які стаў больш прыцягальным па сваіх цэнах.

На Лідскім малочнакансервавым камбінаце ўжо нямаюць гадую паспяхова дзейнічае сістэма кіравання якасцю ISO 9001, зусім нядаўна пацверджана яе дзейнасць... Гэты пералік звычайных цяпер для прадпрыемства фактаў, за якімі, аднак, ляжыць напружаная работа калектыву па ўдасканаленні вытворчасці і павышэнні якасці прадукцыі, спатрэбіўся нам для таго, каб ужо адразу падкрэсліць: на камбінаце дзейнічаюць у поўнай адпаведнасці з патрабаваннямі рынку, патрабаваннямі часу. Праўда, на самім прадпрыемстве ўдакладняюць: у канчатковым выніку ўсё гэта дзеля спажывацтва.



**Дырктар Лідскага малочнакансервавага камбіната Уладзімір БЛАГАВЕШЧЫК.**

Кіраваць цэнамі для захоўвання гатовай прадукцыі. Прычым у новым цэну будзе дзейнічаць самая сучасная на сёння сушылка дацкай вытворчасці, якая вызначае высокую прадукцыйнасцю, а таксама тым, што на ёй можна будзе атрымаць больш высакіясныя прадукты. Пры ўсім гэтым новай сушылка характарызуецца намогна меншым энергаспажываннем. Рэалізацыя гэтага інвестыцыйнага праекта (прычым застануцца да дзейнымі і існуючыя сушылькі, а іх цяпер у камбінаце — тры) дазволіць павялічыць выпуск сухіх малочных прадуктаў на 3650 тон у год, або прыкладна ў паўтара разы. Немалаважнае пытанне: дзе ўзяць дадатковае малака для перапрацоўкі? Тым болей, што сярэдняе значэнне паміж малочнымі камбінатамі даўно падзеляўся. Прычым калі ў мінулым годзе адпраўлялі сваю прадукцыю пераважна ў Маскву і Пецер, то сёлета значную частку яе накіроўваем таксама ў Іркуцк, які бярэ наша сваё натуральнае малака для свайго масла-тлушчавага камбіната — для вырабы на аснове нашай малака свайго уласнай прадукцыі. У планах — пашырэнне асартыменту паставак у Маскву — за кошт натуральнага малака ў тэтрапакетах.

І гэта сапраўды так. Практычна за ўсім дзеяннямі тут ляжыць клопат пра спажывацтва. Зробім невялікую экскурсію па камбінаце. Першае, што ўжо адразу кідаецца ў вочы, — гэта выключна чыстая ў цэхах. «Дык у нас і павінна быць так. Мы ж вырабляем прадукты харчавання, і культура вытворчасці, санітарыя — гэта для нас перш за ўсё», — так адказаваў на прадпрыемстве на словы ў свой адрас.

На камбінаце дзейнічаюць некалькі лабараторыяў — хімічная, мікробіялагічная, лабараторыя прыёму сыравіны, пост радыялагічнага кантролю, у якіх тут жа фіксуецца любое адхіленне ад тэхналагічнага працэсу, ад пэўных параметраў, якія павінна мець прадукцыя. Начальнік вытворчай лабараторыі (пад такой агульнай назвай аб'ядноўваюцца гэтыя асобныя лабараторыі) Людміла Шаблінская адзначае: «Ужо зразумела, наша прадукцыя як прадукцыя, прызначаная для харчавання, мае асобны статус. Адпаведна, у нас наладжаны поўны кантроль за тэхпрацэсам на ўсім яго стадыях — пачынаючы ад наступлення сыравіны і заканчваючы выпускам гатовага прадукту».

На прадпрыемстве ў той жа тэхпрацэсе ўключана так званая бактафага, якая надзейна адсеівае ў малаце патрапілыя ў яго мікраарганізмы. Мікробіялагічная чысціна тэхпрацэсу садзейнічае і наступная мера. Для вывазу малака ад гаспадарка камбінат прыцягвае транспарт гарадскога аўтапрадпрыемства. Пры гэтым аўтацэстэрны, пасля іх разгрузкі на камбінаце, і зразумела, наступнага мышца, абавязкова плавбіруюцца. Пломбы здымаюцца толькі пры іх паўторным запанненні, непасрэдна ў гаспадарках, але тут жа ставяцца зноў. Нескладаная працэдура, але яна добра перасцерагае ад многіх непараўменняў... З тым, каб гаспадаркі маглі непасрэдна самі кантраляваць якасць свайго малака, якое яны адпраўляюць на камбінат, апошні набыві для іх спецыяльныя прыборы — лактаны. Нямаюць дапамагае камбінат гаспадаркам і ў набыцці імі халадзільнага абсталявання. Апошнім часам стала больш высокай якасць малака, якое пастаўляецца на камбінат, — у гэтым можна бачыць пэўны вынік намагаўняў як гаспадарка, так і непасрэдна самога камбіната.

Такім чынам, добрая якасць лідскіх малочных прадуктаў, можна сказаць, гарантаваныя, тут дзейнічаюць у поўнай адпаведнасці з сучаснымі надзейнымі строгімі тэхналагічнымі патрабаваннямі. Аднак тэхналогія тэхналогія, а як лідскія малочныя прадукты непасрэдна на смак? Скажам так: на добрай вышыні і іх смакавая якасць. Наконт чаго мы і пераканаліся, выступіўшы тут у ролі свайго роду дэгустатараў. Проста выдатна на смак лідскія вяршы, ёгурты, нятуласта згущанае малака, малочны катэйж «Шэйж» (гэты прадукт увогуле варты самай пільнай спажывецкай увагі) і іншыя вырбы.

А пасля гэтай дэгустыцы накіраваліся мы ў кабінет да дырэктара



Лідскага малочнакансервавага камбіната Уладзіміра Благавешчыка ды і выказалі яму наступную прэтэнзію: — Гэта чаму ж, Уладзімір Іванавіч, вашы такія добрыя малочныя прадукты не трапляюць на паліцы мінскіх магазінаў? — Як не трапляюць? Рэгулярна завозім іх у магазіны Фрунзенскага раёна. У цэлым камбінат пастаўляе ў Мінск каля 70 тон натуральна-малочнай прадукцыі ў месяц. Вы пацвярдзеце ў нашым маркетывыгу — там усю раскладку дадучы... — А мы меркавалі, што вы скарысталі цяперашнюю добрую запатрабаванасць малочных прадуктаў на расійскім рынку... — А вось гэты сапраўды так, скарысталі. Увогуле, экспарт пастаянна займае вельмі важкую долю ў нашых аб'ёмах. Але экспартуем, яшчэ раз падкрэслію, ніколі не абдзяляючы ўнутраны рынак. Як цяпер складаецца ў нас экспарт? Да мінулага года мы вельмі шмат працавалі з далёкім замежжам. Нашы малочныя прадукты (а асноўныя віды экспарту камбіната складалі сухое натуральнае малака і вяршы, сухое абстлушчанае малака, а таксама малака) куплялі галандскія, французскія, польскія і іншыя фірмы, якія потым прадраўлі гэтыя прадукты ў краіны Блізкага Усходу, Афрыкі, у Японію і г.д. Але ў мінулым годзе ўтварылася доб-

рая ніша ў Расіі, нас стала задавальняць цэна на расійскім рынку — у асноўным пераключыліся туды. Прычым калі ў мінулым годзе адпраўлялі сваю прадукцыю пераважна ў Маскву і Пецер, то сёлета значную частку яе накіроўваем таксама ў Іркуцк, які бярэ наша сваё натуральнае малака для свайго масла-тлушчавага камбіната — для вырабы на аснове нашай малака свайго уласнай прадукцыі. У планах — пашырэнне асартыменту паставак у Маскву — за кошт натуральнага малака ў тэтрапакетах.

Разам з тым камбінат па-ранейшаму мае на ўвазе і далёкае замежжа, адкуль паступае нямаля прапаў. Адрпаўляем невялікія парты прадукцыі ў Казахстан, Сінгапур; можам рабіць прамыя пастаўкі ў Іран, Сірыю, праз французскую фірму — у Марока. Усё, урэшце, залежыць ад цаны на малочныя прадукты. Зразумела, імкнёмся гандляваць з найбольшай выгадай. Гэта — нашы грошы, а яны нам вельмі патрэбны для нашай далейшага развіцця. І асабліва цяпер, калі камбінат прыступіў да вельмі істотнай мадэрнізацыі і расшырэння свайго вытворчасці, да нашарчвання сваіх магутнасцяў... \*\*\* Так, на Лідскім камбінаце адначасова заняты рэканструкцыя. Тут узводзяцца новы цэх для сушкі малака, а таксама новыя склад-

паўтара мільёна тон. Прыкладна такая карціна і ў Гродзенскай вобласці. Адпаведна, Лідскі малочнакансервавы камбінат разглядае цяпер як базавы ў вобласці па перапрацоўцы сыроваткі. Дарэчы, з сыроваткі можна атрымаць такія каштоўныя прадукты, як лактулоза і сухі бялковы канцэнтрат. Такім чынам, увод на Лідскім малочнакансервавым камбінаце ў вагу сушыльнага цэха стане неабліва ўкладам прадпрыемства і ў справу рэсурсазберажэння. На камбінаце пры гэтым плануецца ўжо ў чэрвені кватэле пачаць тут пусканаладчыя работы. Як падкрэслівае дырэктар Уладзімір Благавешчык, пэўную фінансавую падтрымку ўказанаму праекту аказвае дзяржава. У прыватнасці, частку крэдытных сродкаў для прадпрыемства намечана выдзе-

ліць пад 50 працэнтаў стаўкі рэфінансавання. Дарэчы, як таксама падкрэслівалі на Лідскім камбінаце, указаны праект — асноўны, найбольш маштабны, але не адзіны з тых, што цяпер ажыццяўляюцца. Згодна з планам аргтэхпрадпрыемстваў, тут цяпер таксама выконваюцца работы па рэканструкцыі кацельні, аўтаматызацыі катлоў — у выніку можна будзе эканоміць за год каля 850 тон умоўнага паліва. Істотна перааснашчаецца халадзільная гаспадарка. На прадпрыемстве пазбавляюцца ад амічных халадзільных устаноўкаў у цэхах і ставяць фрэонавыя. Разам з тым намечана поўнаасцю замяніць існуючае абсталяванне ў кампрэсарнай, якая падае асноўны холад і «ледзяную» вадку. Замена кампрэсару таксама абмерцавана неабліва вынікам у справе энергасэражэння. «Зніжэнне сабекошту прадукцыі, далейшыя ўдасканаленні і ў цэлым павышэнне эфектыўнасці вытворчасці — вось тры канчатковыя мэты, якія маюць на ўвазе гэтыя і іншыя мерапрыемствы», — падкрэсліваюць на камбінаце. \*\*\* Аднак звернемся яшчэ раз да прадукцыі прадпрыемства. Ці, дакладней, назавём усю некаторыя ўзнагароды, якія яно атрымала за сваю прадукцыю толькі апошнім часам... Такім чынам, удзел у маскоўскай спецыялізаванай выставе-кірмашы «Зроблена ў Беларусі», якая прайшла ў гэтым годзе на пачатку лютага: два залатая медалі — за масла і за сухое абстлушчанае малака... Усерасійская выстава расійскіх вытворцаў, якая адбылася ў снежні мінулага года, прычым, звернем увагу, адбылася пад назвай «Купляйце расійскае» — чатыры залатая медалі (па сутнасці — адраблялі лічана гэтыя медалі ў расійскіх вытворцаў). Прадпрыемства неаднаразова выхадзіла пераможцам у іншых конкурсах за званне «Лепшы прадукт года», у тым ліку як міжнародных, так і рэспубліканскіх.

Не так даўно работнікі Лідскага малочнакансервавага камбіната ў чарговы раз наведвалі расійскую сталіцу (вядома ж, са свайго прадукцыйнага). Там была наладжана спецыяльная выстава-кірмаш «Ліда-рэгіён». Ну, а калі «Ліда-рэгіён», то як жа можна было абыйсца на гэтым кірмашы без лідскіх малочных прадуктаў? **Іван БАРАНОЎСКІ.**

**На здымках: у вытворчых падраздзяленнях і на тэрыторыі камбіната. Фота Аляксандра КРЭНЦЯ.**  
УНН 500016587



**Для даведкі.**

Лідскі малочнакансервавы камбінат з'яўляецца спецыялізаваным прадпрыемствам па вытворчасці сухага натуральнага малака і сухіх вяршы, сухага абстлушчанага малака. У лік асноўнай прадукцыі таксама ўваходзіць масла, натуральна-малочная прадукцыя, заменілі натуральнага малака. Усяго ў асартыменты пераліку прадукцыі — 187 найменняў: ёгурты, згущанае абстлушчанае малака, малочныя напіткі, прыгатаваныя на аснове біфілабактэрыі, м'якія сыры, маянзэ, катэйжы і іншыя віды. У сярэдняю зону прадпрыемства ўваходзіць гаспадарка Лідскага, Воранаўскага і Ціцёўскага раёнаў. На сваіх пераходных магутнасцяў яно можа перапрацоўваць да 600 тон малака за суткі. У мінулым годзе рост аб'ёмаў прадукцыі ў адносінах да пянарадыя года, у супастаўных цэнах, склаў 107 працэнтаў. Сёлета на прадпрыемстве наменлі павялічыць вытворчасць таварнай прадукцыі на 15 працэнтаў. Пры гэтым намечана дасягнуць рэалізацыю прадукцыі на экспарт да 35 з лішка мільёнаў долараў, з ростам экспарту ў адносінах да мінулага года на 17 працэнтаў.

Можна ўспомніць і навагоднюю завядзёнку рваць петадры, ладзіць феерверкі, хоць гадоў дваццаць-трыццаць таму пра гэта ніхто не ведаў. Ды і да кожнага свята магчыма прыкласці канкрэтны каштарыс расходу ў маштабах нацыі, якая святкуе. Хацела пацвярдзіць, як ідуць справы ў новай цяплицы, яе пабудавалі летас у Брасце на галандскай тэхналогіі, але нікога з адказных работнікаў не ўдалося застаць на месцы. Пяроздадзены свята для іх — гадзіна пік. Колькі залучыў дагавораў, колькі ахопіў гандлёвыя устаноў, такі і прыбытак атрымае. Для таго, хто вы-

сць уся фінансавую адказнасць за запаленні сваіх дзяцей), чакае ўзмацненне жорсткасці санкцый. Паводле слоў суразмоўцы, цяпер плануецца ўключыць у іскі сумы, неабходныя на поўнае аднаўленне размаляваных фасадаў, у той час як раней бацькі «чужага мастака» кампенсавалі толькі затраты па зафарбоўцы саспаванага ўчастка. **НА ЗДЫМКУ: цэнтральная вуліца Брасца. Фота Уладзіміра ЧАБЕРКУСА, БЕЛТА.**

# МІНСКАЯ ЗАЛАТАЯ СОТКА

У маі, упершыню за апошнія гады, будучы праведзены аўкцыёны па продажы зямельных участкаў у сталіцы для будаўніцтва і абслугоўвання індыўідуальных жылых дамоў, — паведамляе карэспандэнт «Звязды» начальнік аддзела па арганізацыі правядзення аўкцыёнаў унітарнага прадпрыемства «Мінскі гарадскі цэнтр нерухомасці» Волга Сянчук.

Для правядзення гэтых аўкцыёнаў спецыялісты рыхтуюць пакеты дакументаў па чатырох зямельных участках у раёне вадасховішча Дразды. Механізм вызначэння першапачатковай цэны участкаў будзе складацца на базе кадастравага кошту гэтых аб'ектаў нерухомасці. Паводле падліка спецыялістаў, кадастрывы кошт зямельных участкаў у зоне павышанага попыту, якім лічыцца раён побач з Драздамі, складае ад 90 да 100 долараў за квадратаў метр. Звычайна для індыўідуальнага будаўніцтва фарміруюцца зямельныя участкі памерам 15 сотак. Атрымліваецца, што старты кошт такога зямельнага ўчастка складае каля 150 тысяч долараў.

Волга Сянчук адзначае, што ў першыя два месяцы года ў Мінску было заплававана правесці два-тры аўкцыёны па продажы права арэнды зямельных участкаў юрыдычным асобам для ка-

# ЖРЭУ Брэста будзе прэміяваць сваіх супрацоўнікаў за затрыманне графітыстаў

Камунальнае ўнітарнае прадпрыемства «Жыллёвае рамонтна-эксплуатацыйнае ўпраўленне г. Брэста» заснавала прэмію для сваіх супрацоўнікаў за затрыманне графітыстаў. У апошнія гады праблема графіці ў абласным цэнтры набывае пагражальныя маштабы. Толькі ў мінулым годзе, паводле слоў суразмоўцы, моладзь, якая забавлялася такім чынам, сапсавала фасады 254 будынкаў. Іх аднаўленне гораду абышлося ў БР41,2 млн. У цяперашні час аналагічнае работы зноў трэба будзе выкарыстаць на 217 будынках. Асобная праблема — цэнтр горада. У лютым надпісы графітыстаў з'явіліся на толькі што адрастаўраных фасадах брасцкага Арбата ў ваўцы Савецкай. Прэміяванне супрацоўнікаў — гэта адзін са стымулаў, з дапамогай якога ў ЖРЭУ плануецца ўзмацніць пільнасць сваіх супрацоўнікаў і перш за ўсё дворнічкі і прыбіральшчыкаў палішчэнняў. Прыбытка да зароботнай платы за затрыманне вандала і дастаўку ў органы міліцыі даволі значная — 10 базавых велічынь, або больш як БР300 тыс. Самі атаматары «насэннага жыцця», а на практыцы іх бацькоў (менавіта дарослыя ня-



сць уся фінансавую адказнасць за запаленні сваіх дзяцей), чакае ўзмацненне жорсткасці санкцый. Паводле слоў суразмоўцы, цяпер плануецца ўключыць у іскі сумы, неабходныя на поўнае аднаўленне размаляваных фасадаў, у той час як раней бацькі «чужага мастака» кампенсавалі толькі затраты па зафарбоўцы саспаванага ўчастка. **НА ЗДЫМКУ: цэнтральная вуліца Брасца. Фота Уладзіміра ЧАБЕРКУСА, БЕЛТА.**

# Вясновыя святні Падарунак, які сам сябе ўпакоўвае

Як згаварыліся: кое выданне ні адкрыцця, асабліва з тых, што лічаць сябе вельмі прасунутымі і незалежнымі, нібы саляў ў маі на розныя лады лаюць жаночы дзень, называюць святм выдуманым і штучным. Можна яно і так. А мы прасілі? Цяпер у кантэксце з 8 Сакавіка прынята ўспамінаць яго гісторыю, калі Клара Цэцкія з палітчыніцамі на Другой міжнароднай жаночай канферэнцыі выступілі ў абарону праваў працоўных жанчын. А хіба іншыя святы інакш нараджаліся? У рэшце рэшт 23 лютага 1918 года Тройцкі ўсяго толькі падпісаў загад Рэўаўнасавета аб неабходнасці стварэння ўзброеных сілаў. Амаль праз дваццаць гадоў Вараўшчыцаў выказаў сумненні ў «Правде» на-конт гістарычнай мэтазгоднасці лічыць названую дату гадавінай арміі, але працэс, як кажучы, пайшоў. Працэс ужо не спыніў, таму што страты пацярпеў шмат людзей і шэраг прадпрыемстваў. Ад падарога свята то найперш застаецца ў выйгрышы? Зразумела, справа, гандляр і вытворцы.



Чаму цяпер так актыўна насаджаецца нам раней невядомы дзень святаго Валажына і нават страшнаваты ў сваёй незразумеласці Хэлоўін? Таму што наш рынак да ндаўняга часу — чыстае поле для нечага прыбытку. І святкаванне дня закаханых пачалося з таго, што некалі амерыканская студэнтка захачала дапамагчы бацьку ў яго бізнэсе і выпусціла ўласнаручна некалькі паштывак. Потым справу перадалі на паток. Да акцыі хуценька далучыліся вытворцы марцыпану і ювеліры, і справа закруцілася. А Хэлоўін узнік з таго, што дасціпніца дзельва людзі здагадаліся даць хуліганікам выхадцам бойкаўтаў правільны камерцыйны ход. Цяпер «п'янеры» з амерыканскага ды іншых кантынентаў не б'юць вітрыны, не паліць дрэвы, як іх папярэднікі ў 20-х, а праводзяць маскарды. Вытворцы д'абальскай атрыбутыкі грабуюць прыбытак мільярдамі. І ўсе задаволены.

Можна ўспомніць і навагоднюю завядзёнку рваць петадры, ладзіць феерверкі, хоць гадоў дваццаць-трыццаць таму пра гэта ніхто не ведаў. Ды і да кожнага свята магчыма прыкласці канкрэтны каштарыс расходу ў маштабах нацыі, якая святкуе. Хацела пацвярдзіць, як ідуць справы ў новай цяплицы, яе пабудавалі летас у Брасце на галандскай тэхналогіі, але нікога з адказных работнікаў не ўдалося застаць на месцы. Пяроздадзены свята для іх — гадзіна пік. Колькі залучыў дагавораў, колькі ахопіў гандлёвыя устаноў, такі і прыбытак атрымае. Для таго, хто вы-

# Ну і ну! САДЫСТ АБЛІЎ ЖОНКУ БЕНЗІНАМ

А потым чыркаў запалай, і «чырвоны певень» ахапіў адзене беднай жанчыны. Мужык, які знаходзіўся ў стане алкагольнага ап'янення і які такім бязлітасным спосабам вырашыў пакласці канец сямейнаму скандалу, праўда, адамуся і пачаў тлушчы агонь. Але было пазна: жанчына вельмі моцна пацярпела ад апёкаў галавы, шыі, верхніх дыхальных шляхоў, грудной клеткі, з чым і была дастаўлена ў бальніцу. Цяпер яна знаходзіцца ў рэанімацыйным аддзяленні, а мужык трапіў у міліцыю, дзе з ім разбіраюцца па факце замаху на жонку і забойства з асаблівай жорсткасцю. Гэта здарылася ў вёсцы Лебядзёўка Жлобінскага раёна.

# БРОНЗАВАЯ ШАБЛЯ Спорт-тайм

Беларускія шаблісты выйгралі «бронзу» ў камандным заліку на этапе мужчынскага Кубка свету па фехтаванні ў балгарскім Плуоздэ. У паўфінале нашы фехтавальшчыкі прайгралі суветаннаму лідару — французам, а ў матчы за трэціе месца — перамаглі расіян. Наймацнейшымі ж на этапе Кубка свету сталі французцы, якія адолелі італьянцаў. На Алімпіяду-2008 аўтаматычна кваліфікацыя чатыры лепшыя зборныя рэйтынгу. Беларусы цяпер якраз чацвёртыя.

# ГОМЕЛЬ І «БРЭСТ» СХОДЗЯЦЬ З ДЫСТАНЦЫЙ

Вызначыліся ўдзельнікі плей-оф чэмпіянату Беларусі па хакеі з шайбай. У гэту стадыю экстралігі не змаглі прайсці «Гомель» і «Брэст». Становішча камандаў перад заключнымі матчаў першага раўнду: «Керамін» — 118 ачкоў, «Юнацтва» — 101 (52), «Дынама» — 96, «Віцебск» — 86, «Металург» — 84, «Хімвалок» — 76, «Хімік-СКА» — 70, «Нёман» — 67, «Гомель» — 64, «Брэст» — 27.

Трэнер «ФЕНОРДА» УЗНАЧАЛІЦЬ ЗБОРНУЮ Новым галоўным трэнерам зборнай Галадцы па футболе стане Берт ван Марвейк, які цяпер узначальвае «Фенорд» з Ротэрдама. Пасля чэмпіянату Еўропы 2008 года ён зменціў каляперанягга на стаўніка нацыянальнай каманды Марка ван Бастэна, які аб'явіў аб сваім сыходзе з гэтай пасады.

Утеранные бланки универсальных страховых полисов стрихи НС №№ 0053554, 0053555, 0076819—0076824, 0094165—0094167, 0074800—0074802, 0074810, 0105864, 0103143, 0103149 0103150, принадлежащих ОАСО «Би энд Би иншуренс Ко», считать недействительными.

Утеранное свидетельство о направлении на работу № 0138575 считать недействительным. В суд г. Новополоцка Витебской области поступило заявление от Новополоцкого коммунального унитарного предприятия «Жилищно-ремонтная эксплуатационная организация» об объявлении умершим гражданина МАЦУЛЕВИЧА Андрея Петровича, 1968 года рождения, уроженца г. Новополоцка, последнее известное место жительства: г. Новополоцк, ул. Блохина, д. 25 а, комн. 822. Просьба ко всем гражданам и юридическим лицам, имеющим сведения о Мадцэлевиче А.П., сообщить их суду г. Новополоцка в течение двух месяцев с момента публикации данного объявления.

# Адраджэнне вёскі Камфорт ёсць, а прадукцыйнасці працы — пакуль няма

За тры гады дзеяння Дзяржаўнай праграмы адраджэння вёскі ў Магілёўскай вобласці было выдаткавана 560 мільярдаў рублёў на будаўніцтва, рамонт і рэканструкцыю розных аб'ектаў у сельскай мясцовасці. З іх больш за 360 мільярдаў пайшлі на сацыяльную сферу.

— Лічы ўражваючы, — пракаментваў старшыня Магілёўскага аблвыканкама Барыс Батура. — І калі столькі зроблена для стварэння ўмоў жыцця вясцоўцаў, якія па камфортнасці максімальна набліжаны да гарадоў, то мы чакем і адпаведнай прадукцыйнасці працы. Выдаткі павінны даць вынік.

Пакуль жа такія спадзяванні не спраўджаюцца. Сёння ў вобласці створаны 116 аграраджкоў — больш за палову прадугледжаных на праграме. Мяркуюцца, што іх вытворчая сфера павінна даць істотнае павелічэнне аб'ёму прадукцыі — напрыклад, на чэрцы, але часам атрымліваецца і зусім наадварот. Палепшанае жыццё, якое абяцалі, ёсць, а вольны вытворчасці, якіх чакаюць, яшчэ няма.

Напрыклад, у здадзеных аграраджках яшчэ не дабудавалі 26 фермаў. У адным з іх сучасная дальняя зала запрацавала толькі праз год пасля здачы ўсяго аграраджка. З гэтай прычыны кіраўнік вобласці за патрабаванні пра стварэнні аграраджкоў апераджальнымі тэмпамі будаваньня вытворчых сфераў.

Кіраўніцтва вобласці запатрабавала падняць узровень тэхналагічнай дысцыпліны, каб павялічыць надой і выканаць прагнозы паказчыкаў. «Прагноз — гэта закон, які трэба выконваць», — нагадаў Барыс Батура.

Між тым, раёны пачынаюць рыхтавацца да вясновай сябуны, хоць яшчэ і не скончыліся люты. Цяжка прагназаваць, як разгорнецца вясна ды якія скорпыры прынясе надвор'е.

Ілона ІВАНОВА.

# ЦЁПЛАЙ ДУШЫ ЧАЛАВЕК

## Гавораць пра пячніка Васіля Дзмітрука

Любіць, калі ідзе снег. Працягваеш далёна — і на яе прыляжыцца маленькая халодная сямалёты. Яны, сутыкнуўшыся з цямалётам, імгненна знікаюць, пакінуўшы на далоні вілготныя сляды. Зіма — пара адмысловага хрусту снегу пад ботамі, роўных дымавых слупоў над вёскамі, мурлыкання завія за акном.

У такую пару доўга быць у вёсцы, сядзець, прыбіраючы стомленыя плечы да печкі, піць гарбаты і думаць, думаць.

Пра што? Ды хоць пра таго, хто зрабіў гэту самую печ, падараваў цямалёму цэламу дому. Не ўсміхайцеся: печ скласці — не аладку з ёсці. Гэта, браткі, цэлая навука! Адкуль мне ведаць? Майстар скажаў. А што за майстар, зараз раскажам...

Васіля Іванавіча Дзмітрука з вёскі Макраны ведаюць многія і ў Маладзечнаўскім раёне, і ў Браслаўскай вобласці. Ён не займае кіруючых пасады, не народны лекар і нават не перадачы сельскай гаспадаркі. Ён — пячнік, майстар радкі, але, як паказвае практыка, надзвычай запатрабаваны, таму лямтам (самая «гарачая» пара для пячніка) Васіля Іванавіча дома не вылавіць.

Там печ неабходна падрамантаваць, тут грэбкі змяшчаваць. А нехта ўвогуле заплававаў камянамі ў доме абзавесціся. Звернецца — абавязкова дапамагу. Я ж пачынаў у 1980 года рабляць. На год мінімум па штурк пяць выпадкаў. Калі падлічыць, ужо дакладна больш як 130 печак за жыццё зрабіў, — тлумачыць Васіль Дзмітрук.

Свай «дэбют» пячнік памятае выдатна. Тады толькі ажаніўся, прывёз маладу жонку ў бачкоўскай доме. Каб вызваліць больш жыллёвай плошчы для маладой сям'і, маці Васіля Дзмітрука вырашыла перанесці печ. Нанялі майстра, які згадзіўся за 100 рублёў кіраваць працэсам «пераезду» печкі.

— У хуткім часе спатрэбілася піліту скласці — маці энду збіраецца на майстра. Я яе спыніў і кажу: «Навошта ж табе сын муляў у хаце?» Маці павагалася, павагалася, але згадзілася.



Васіль Дзмітрук.

Свай «дэбют» пячнік памятае выдатна. Тады толькі ажаніўся, прывёз маладу жонку ў бачкоўскай доме. Каб вызваліць больш жыллёвай плошчы для маладой сям'і, маці Васіля Дзмітрука вырашыла перанесці печ. Нанялі майстра, які згадзіўся за 100 рублёў кіраваць працэсам «пераезду» печкі.

— У хуткім часе спатрэбілася піліту скласці — маці энду збіраецца на майстра. Я яе спыніў і кажу: «Навошта ж табе сын муляў у хаце?» Маці павагалася, павагалася, але згадзілася.

У гэты рэйд я адправіўся разам з камандзірам узвода дарожна-патрульнай службы ўпраўлення дзяржаўтраспекцыі УУС Гомельскага аблвыканкама Аляксандрам Хадзько, інспектарам вышэйшаназваў арганізацыі Юрыем Дубаўцом і Аляксандрам Антонсенкам. На дзювах машынах. Адна з іх — спецыяльная, як кажуць, міліцэйская, з гукавымі і светлавымі прыборамі, так званымі мігалікамі; другая ж — звычайная, нічым не прыкметная. Гэта, калі можна так сказаць, быў тактычны ход. Бо які ж вадзіцель або пешаход аздаецца паручыць правільна дарожнага руху, калі ўбачыць перад сабой дзяржаўтраспектара ў форме ды яшчэ машыну яго? Непрыемнасці тады будыць, а каму яны патрэбны?

Наша работа пачалася з таго, што мы з Аляксандрам Хадзько занялі пазіцыю ў «грамадзянскай» легкавушцы (назавем яе так) на скрыжаванні вуліц Быхаўскай і Багдана Хмяльніцкага ў Гомелі метраў за 50 ад нэрагулюемага святлафорам пешаходнага пераходу, а другі экіпаж размясціўся прыблізна за кіламетр ад нас ды так, што ён не трапіў у поле зроку вадзіцеляў, якія трымалі курс у іх бок ад указанага пераходу. Назіраем за скрыжаваннем. Месца гэта ажыццэлае, ды толькі не ў такі час (на гадзінніку каля 11, будны дзень). Пешаходаў малавата, затое і грузавыя і легкавыя аўтамабілі дастаткова. Усё пакуль у парадку, парушэнняў ніякіх як з аднаго боку, так і з другога.

Але воль ён, самы сапраўдны парушальнік, вадзіцель аўтамабіля «Фальксваген голф». Не збавляючы хуткасці і не ўступіўшы дарогу дзюм жанчынам, якія былі ад

у яго легкавушкі за тры-чатыры крокі, ён праімчаў міма нас. Камандзір узвода тут жа па радыё называе нумар легкавушкі інспектарам, і калі ты спынілі парушальніка, ён бышчам быў з недаўмыслом: маўляў, што здарылася? А воль што, гаворыць яму Аляксандр Хадзько, паказваючы відэазапіс, зроблены ім з кабіны нашага аўта, калі мы туды пад'ехалі.

Спрацца або даказаць сваё вадзіцель не стаў, бо пры такіх абставінах гэта не мела сэнсу, таму ў яго забралі талон да вадзіцельскага пасведчання, склалі адпаведны пратакол і папярэдзілі, што ён павінен не паазней як праз месяц з'явіцца ў Дзяржаўтраспекцыю з дакументам, які бы пацвердзіў, што ён заплаціў штраф у суме дзюм базавых велічынь. У адваротным выпадку справа будзе перададзена ў суд з усімі адпаведнымі вынікамі.

Не будзем далей апісваць падзеі, што на ўказаным скрыжаванні пешаходаў-парушальнікаў мы не бачылі. Затое ў іншых месцах даводзілася толькі здзіўляцца, які нашома чалавек яшчэ ўладаць у галаву такую простую ісіцу, што ты вупнічныя пераходы і служаць для бяспечнага руху...

Воль канкрэтныя факты. Дзюжурны на вуліцы Рэчыцкага шаша, не далёка ад Давыдаўскага рынку. Рух аўтамабілю тут вельмі інтэнсіўны, і пераважае дарогу велічыні рызкоўна. Але воль бачым — ад магазіна, што на супрацьлеглым баку

# Вяртанне Лаўры

Каб трымаць у Свята-Елісеіўскай Лаўрышаўскай мужчынскай манастыры з Мінска, трэба з брасцаў трасы звярнуць на Мір. Потым праехаць да Карэлічэў і адтуль выехаць на Шчорсы. За Шчорсамі, мінаючы разваліны радавой сядзібы Храптовічаў, патрапіце ў Лозкі. Тут трэба звярнуць на Лаўрышава, дзе ў XVIII стагоддзі адбылося першае адраджэнне манастыра, і дзе з таго часу захавалася пафарбаваная ў блакітны колер драўляная Свята-Успенская царква. Затым амаль адразу апынаецца ў Гнеінах, але трэба глядзець уважліва, каб заўважыць зусім маленькую шыльду «Свята-Елісеіўскай манастыры». Перад мостам цераз Нёман паломнікі пакідаюць машыны і далей ідуць пешшу.

## Пешшу па вадзе

Мост часовы, пльывучы, надзвычай малюўчы. Калі ідзеш па ім, ахвілічэ дзіўнае пачуццё. Сцягнуць жалезнымі трасамі, зробленыя з дошак і бярвення, ён ляжыць на вадзе. Лютэйскай раніцай мы прыхэталі туды да службы, рака была пакрытая тонкім лёдам, дзюжурны чаму ўнікала адчуванне трываласці. А на адваротным шляху лёд падаў, і пад нагамі вада падмалася да ўзроўню дошак, абытак не замочыць, але ўражанне было, што ідзеш прама па рацэ. Душу ахвілічэ вае нейкае дзіўнае захваленне: трохі страшна і весела адначасова. У час разліву мост цалкам падвадой, тады паломнікі перапраўляюцца ў манастыр на лодках.

Малюўчы мост, але ненадзейны. Ён падтрымліваецца за кошт акывававання, бліжэйшы капіталы — праз 25 кіламетраў. Благачынным Свята-Елісеіўскага манастыра айцец Яўсеіў (Цюлоў) звярнуўся да мясцовых уладаў за просьбай аб саздзеінанні і дапамозе ў будаўніцтве жалезабетоннага моста цераз Нёман з боку Гнеінаў. Больш за 10 гадоў таму распачаўся адраджэнне манастыра. Надзвычай хутка, практычна за год, была пабудавана Свята-Елісеіўская царква. Яна спачатку была прыліскай да Лаўрышаўскага храма. Манастыр быў зарэгістраваны толькі ў жніўні мінулага года. З гэтага часу колькасць паломнікаў узрасла ў дзесяць разоў, і з кожным днём павялічваецца. Калі раней на святы ў Свята-Елісеіўскай храме збіралася 20 чалавек, то зараз — 200. А на Хроньскія хадзі не менш за 300. Штодня пра гэта святое месца даведваюцца новыя людзі і імкнучыся прыхэцаць, а прыхэцаўшы айдочы, мараль трапіць энду, прывезці знаёмых і блізкіх.

Усе пагаджаюцца, што месца тут незвычайнае, асабліва адоранае Божай ласкай.

## Гісторыя

Дзіўна, што сёння мы з'яўляемся сведкамі адраджэння аднаго з самых старажытных манастыроў на Беларусі. Згодна з паданнем ён быў заснаваны сынам Літоўскага князя Траінаты прападобным Елісеём Лаўрышаўскай калі 1225 года. Постаць святога Елісея — адна з самых загадкавых у Беларускім пацерыку. Бацька яго, хутчэй за ўсё, быў язычнікам. Сыну свайму Траінаце даў добрую адукацыю і выхаванне. Пасля паўналецця Елісей паступіў на службу да князя Міндоуга, дзе займаў высокі пост. Сутыкаючыся з выдатнымі людзьмі таго часу, Елісей пазнаёміўся з епіскапам Лаўрэнціем Тураўскім. Свяціцель стаў яго духоўным айцом і настаўнікам. Размовы з мудрым старцам змянілі ўсё жыццё Елісея. Ён прыняў святое хрышчэнне, пакінуў двор і сышоў у пустыню, дзе разам са святым Лаўрэнціем заснаваў манастыр.

Пазней манастыр настолькі разросся, што стаў называцца Лаўрай (так называюць значныя паколькасці браці — некалькі соцень, і храмы манастыры). Гэта адзіная вядомая на сёння Лаўра ў гісторыі Беларусі. Сведчанні пра жыццё прападобнага Елісея да нашага часу дайшло няшмат. Вной таму — шматлікія войны, якія вогненнымі хвалямі пранесліся па гэтай зямлі. Вядома, што 23 кастрычніка 1250 года прападобны быў забіты звар'

тая бібліятака.

У XIII—XIV стагоддзях манастыр быў цэнтрам летанісання Беларусі. Калі 1329 года тут створана рукапіснае Евангелле, вядомае як Лаўрышаўскае, — помнік беларускай кірагінацыя, які зараз захоўваецца ў бібліятэцы імя Чарторжыха ў Кракаве. У Евангеллі ёсць запіс, што манастыр называўся «Правасятой Багародзіцы Лаўрышаўскай».

Другое адраджэнне прыпала на пачатак разбуральнага ХХ стагоддзя. На першапачатковым месцы

існавання старажытнай Лаўры Храптовіч-Буянічэў пабудавалі драўляны храм, які асвяціў блудскі сваяччанапакутнік епіскап Мінскі і Тураўскі Мітрафан (Краснапольскі) 27 ліпеня 1913 года ў гонар святога прарока Елісея. «Для многіх гэты манастыр невядомы, — радасна ўзгадваў падзею Уладзімір Мітрафан, — а калісьці тут была Лаўра, якая служыла аплотам мясцоваму Праваслаўю. Гэта нейкі асабліва абласны Богам кутчак...»

З тых часоў засталася на месцы старажытнага манастыра толькі брацкая магіла салдатаў і афіцэраў рускай арміі, якія аддалі свае жыцці за Айчыну. Нейкі набожны чалавек, каб не згубілася месца, дзе стаяла царква, пасадзіў куст бэзу там, дзе быў Простол.

Праз амаль 80 гадоў, у 1993-м, месца гэта было асвечана архіепіскапам Беларустым і Гданьскім Савой і епіскапам Наваградзкім і Лідскім Канстанцінам. 1997 год лічыцца пачаткам трэцяга адраджэння Лаўрышаўскага манастыра.

Прыкладна калі 1530 года манастыр быў разбураны, верагодна, усё ж татарамі. Перад тым мошчы прападобнага Елісея і маёмасць манастыра былі схавааны ў зямлю. Дагэтуль яны не знойдзены.

## Тры адраджэнні

У канцы XVI стагоддзя адбылося першае адраджэнне манастыра, ужо на новым месцы — там, дзе сёння знаходзіцца вёска Лаўрышава Наваградскага раёна. На пачатку XVII стагоддзя манастыр перайшоў да ўніяцкай, з 1615 года належаў Базыльскаму ордэну. У канцы XVIII—пачатку XIX стагоддзя тут дзеінічала ўніяцкая семінарыя.

У канцы XVI стагоддзя адбылося першае адраджэнне манастыра, ужо на новым месцы — там, дзе сёння знаходзіцца вёска Лаўрышава Наваградскага раёна. На пачатку XVII стагоддзя манастыр перайшоў да ўніяцкай, з 1615 года належаў Базыльскаму ордэну. У канцы XVIII—пачатку XIX стагоддзя тут дзеінічала ўніяцкая семінарыя.

У канцы XVI стагоддзя адбылося першае адраджэнне манастыра, ужо на новым месцы — там, дзе сёння знаходзіцца вёска Лаўрышава Наваградскага раёна. На пачатку XVII стагоддзя манастыр перайшоў да ўніяцкай, з 1615 года належаў Базыльскаму ордэну. У канцы XVIII—пачатку XIX стагоддзя тут дзеінічала ўніяцкая семінарыя.

У канцы XVI стагоддзя адбылося першае адраджэнне манастыра, ужо на новым месцы — там, дзе сёння знаходзіцца вёска Лаўрышава Наваградскага раёна. На пачатку XVII стагоддзя манастыр перайшоў да ўніяцкай, з 1615 года належаў Базыльскаму ордэну. У канцы XVIII—пачатку XIX стагоддзя тут дзеінічала ўніяцкая семінарыя.

У канцы XVI стагоддзя адбылося першае адраджэнне манастыра, ужо на новым месцы — там, дзе сёння знаходзіцца вёска Лаўрышава Наваградскага раёна. На пачатку XVII стагоддзя манастыр перайшоў да ўніяцкай, з 1615 года належаў Базыльскаму ордэну. У канцы XVIII—пачатку XIX стагоддзя тут дзеінічала ўніяцкая семінарыя.

У канцы XVI стагоддзя адбылося першае адраджэнне манастыра, ужо на новым месцы — там, дзе сёння знаходзіцца вёска Лаўрышава Наваградскага раёна. На пачатку XVII стагоддзя манастыр перайшоў да ўніяцкай, з 1615 года належаў Базыльскаму ордэну. У канцы XVIII—пачатку XIX стагоддзя тут дзеінічала ўніяцкая семінарыя.

У канцы XVI стагоддзя адбылося першае адраджэнне манастыра, ужо на новым месцы — там, дзе сёння знаходзіцца вёска Лаўрышава Наваградскага раёна. На пачатку XVII стагоддзя манастыр перайшоў да ўніяцкай, з 1615 года належаў Базыльскаму ордэну. У канцы XVIII—пачатку XIX стагоддзя тут дзеінічала ўніяцкая семінарыя.

У канцы XVI стагоддзя адбылося першае адраджэнне манастыра, ужо на новым месцы — там, дзе сёння знаходзіцца вёска Лаўрышава Наваградскага раёна. На пачатку XVII стагоддзя манастыр перайшоў да ўніяцкай, з 1615 года належаў Базыльскаму ордэну. У канцы XVIII—пачатку XIX стагоддзя тут дзеінічала ўніяцкая семінарыя.

У канцы XVI стагоддзя адбылося першае адраджэнне манастыра, ужо на новым месцы — там, дзе сёння знаходзіцца вёска Лаўрышава Наваградскага раёна. На пачатку XVII стагоддзя манастыр перайшоў да ўніяцкай, з 1615 года належаў Базыльскаму ордэну. У канцы XVIII—пачатку XIX стагоддзя тут дзеінічала ўніяцкая семінарыя.

У канцы XVI стагоддзя адбылося першае адраджэнне манастыра, ужо на новым месцы — там, дзе сёння знаходзіцца вёска Лаўрышава Наваградскага раёна. На пачатку XVII стагоддзя манастыр перайшоў да ўніяцкай, з 1615 года належаў Базыльскаму ордэну. У канцы XVIII—пачатку XIX стагоддзя тут дзеінічала ўніяцкая семінарыя.

У канцы XVI стагоддзя адбылося першае адраджэнне манастыра, ужо на новым месцы — там, дзе сёння знаходзіцца вёска Лаўрышава Наваградскага раёна. На пачатку XVII стагоддзя манастыр перайшоў да ўніяцкай, з 1615 года належаў Базыльскаму ордэну. У канцы XVIII—пачатку XIX стагоддзя тут дзеінічала ўніяцкая семінарыя.

У канцы XVI стагоддзя адбылося першае адраджэнне манастыра, ужо на новым месцы — там, дзе сёння знаходзіцца вёска Лаўрышава Наваградскага раёна. На пачатку XVII стагоддзя манастыр перайшоў да ўніяцкай, з 1615 года належаў Базыльскаму ордэну. У канцы XVIII—пачатку XIX стагоддзя тут дзеінічала ўніяцкая семінарыя.

У канцы XVI стагоддзя адбылося першае адраджэнне манастыра, ужо на новым месцы — там, дзе сёння знаходзіцца вёска Лаўрышава Наваградскага раёна. На пачатку XVII стагоддзя манастыр перайшоў да ўніяцкай, з 1615 года належаў Базыльскаму ордэну. У канцы XVIII—пачатку XIX стагоддзя тут дзеінічала ўніяцкая семінарыя.

У канцы XVI стагоддзя адбылося першае адраджэнне манастыра, ужо на новым месцы — там, дзе сёння знаходзіцца вёска Лаўрышава Наваградскага раёна. На пачатку XVII стагоддзя манастыр перайшоў да ўніяцкай, з 1615 года належаў Базыльскаму ордэну. У канцы XVIII—пачатку XIX стагоддзя тут дзеінічала ўніяцкая семінарыя.

У канцы XVI стагоддзя адбылося першае адраджэнне манастыра, ужо на новым месцы — там, дзе сёння знаходзіцца вёска Лаўрышава Наваградскага раёна. На пачатку XVII стагоддзя манастыр перайшоў да ўніяцкай, з 1615 года належаў Базыльскаму ордэну. У канцы XVIII—пачатку XIX стагоддзя тут дзеінічала ўніяцкая семінарыя.



Намеснік манастыра ігумен Лазар.

існавання старажытнай Лаўры Храптовіч-Буянічэў пабудавалі драўляны храм, які асвяціў блудскі сваяччанапакутнік епіскап Мінскі і Тураўскі Мітрафан (Краснапольскі) 27 ліпеня 1913 года ў гонар святога прарока Елісея. «Для многіх гэты манастыр невядомы, — радасна ўзгадваў падзею Уладзімір Мітрафан, — а калісьці тут была Лаўра, якая служыла аплотам мясцоваму Праваслаўю. Гэта нейкі асабліва абласны Богам кутчак...»

З тых часоў засталася на месцы старажытнага манастыра толькі брацкая магіла салдатаў і афіцэраў рускай арміі, якія аддалі свае жыцці за Айчыну. Нейкі набожны чалавек, каб не згубілася месца, дзе стаяла царква, пасадзіў куст бэзу там, дзе быў Простол.

Праз амаль 80 гадоў, у 1993-м, месца гэта было асвечана архіепіскапам Беларустым і Гданьскім Савой і епіскапам Наваградзкім і Лідскім Канстанцінам. 1997 год лічыцца пачаткам трэцяга адраджэння Лаўрышаўскага манастыра.

Прыкладна калі 1530 года манастыр быў разбураны, верагодна, усё ж татарамі. Перад тым мошчы прападобнага Елісея і маёмасць манастыра былі схавааны ў зямлю. Дагэтуль яны не знойдзены.

## Тры адраджэнні

У канцы XVI стагоддзя адбылося першае адраджэнне манастыра, ужо на новым месцы — там, дзе сёння знаходзіцца вёска Лаўрышава Наваградскага раёна. На пачатку XVII стагоддзя манастыр перайшоў да ўніяцкай, з 1615 года належаў Базыльскаму ордэну. У канцы XVIII—пачатку XIX стагоддзя тут дзеінічала ўніяцкая семінарыя.

У канцы XVI стагоддзя адбылося першае адраджэнне манастыра, ужо на новым месцы — там, дзе сёння знаходзіцца вёска Лаўрышава Наваградскага раёна. На пачатку XVII стагоддзя манастыр перайшоў да ўніяцкай, з 1615 года належаў Базыльскаму ордэну. У канцы XVIII—пачатку XIX стагоддзя тут дзеінічала ўніяцкая семінарыя.

У канцы XVI стагоддзя адбылося першае адраджэнне манастыра, ужо на новым месцы — там, дзе сёння знаходзіцца вёска Лаўрышава Наваградскага раёна. На пачатку XVII стагоддзя манастыр перайшоў да ўніяцкай, з 1615 года належаў Базыльскаму ордэну. У канцы XVIII—пачатку XIX стагоддзя тут дзеінічала ўніяцкая семінарыя.

У канцы XVI стагоддзя адбылося першае адраджэнне манастыра, ужо на новым месцы — там, дзе сёння знаходзіцца вёска Лаўрышава Наваградскага раёна. На пачатку XVII стагоддзя манастыр перайшоў да ўніяцкай, з 1615 года належаў Базыльскаму ордэну. У канцы XVIII—пачатку XIX стагоддзя тут дзеінічала ўніяцкая семінарыя.

У канцы XVI стагоддзя адбылося першае адраджэнне манастыра, ужо на новым месцы — там, дзе сёння знаходзіцца вёска Лаўрышава Наваградскага раёна. На пачатку XVII стагоддзя манастыр перайшоў да ўніяцкай, з 1615 года належаў Базыльскаму ордэну. У канцы XVIII—пачатку XIX стагоддзя тут дзеінічала ўніяцкая семінарыя.

У канцы XVI стагоддзя адбылося першае адраджэнне манастыра, ужо на новым месцы — там, дзе сёння знаходзіцца вёска Лаўрышава Наваградскага раёна. На пачатку XVII стагоддзя манастыр перайшоў да ўніяцкай, з 1615 года належаў Базыльскаму ордэну. У канцы XVIII—пачатку XIX стагоддзя тут дзеінічала ўніяцкая семінарыя.

У канцы XVI стагоддзя адбылося першае адраджэнне манастыра, ужо на новым месцы — там, дзе сёння знаходзіцца вёска Лаўрышава Наваградскага раёна. На пачатку XVII стагоддзя манастыр перайшоў да ўніяцкай, з 1615 года належаў Базыльскаму ордэну. У канцы XVIII—пачатку XIX стагоддзя тут дзеінічала ўніяцкая семінарыя.

У канцы XVI стагоддзя адбылося першае адраджэнне манастыра, ужо на новым месцы — там, дзе сёння знаходзіцца вёска Лаўрышава Наваградскага раёна. На пачатку XVII стагоддзя манастыр перайшоў да ўніяцкай, з 1615 года належаў Базыльскаму ордэну. У канцы XVIII—пачатку XIX стагоддзя тут дзеінічала ўніяцкая семінарыя.

У канцы XVI стагоддзя адбылося першае адраджэнне манастыра, ужо на новым месцы — там, дзе сёння знаходзіцца вёска Лаўрышава Наваградскага раёна. На пачатку XVII стагоддзя манастыр перайшоў да ўніяцкай, з 1615 года належаў Базыльскаму ордэну. У канцы XVIII—пачатку XIX стагоддзя тут дзеінічала ўніяцкая семінарыя.

У канцы XVI стагоддзя адбылося першае адраджэнне манастыра, ужо на новым месцы — там, дзе сёння знаходзіцца вёска Лаўрышава Наваградскага раёна. На пачатку XVII стагоддзя манастыр перайшоў да ўніяцкай, з 1615 года належаў Базыльскаму ордэну. У канцы XVIII—пачатку XIX стагоддзя тут дзеінічала ўніяцкая семінарыя.

У канцы XVI стагоддзя адбылося першае адраджэнне манастыра, ужо на новым месцы — там, дзе сёння знаходзіцца вёска Лаўрышава Наваградскага раёна. На пачатку XVII стагоддзя манастыр перайшоў да ўніяцкай, з 1615 года належаў Базыльскаму ордэну. У канцы XVIII—пачатку XIX стагоддзя тут дзеінічала ўніяцкая семінарыя.

У канцы XVI стагоддзя адбылося першае адраджэнне манастыра, ужо на новым месцы — там, дзе сёння знаходзіцца вёска Лаўрышава Наваградскага раёна. На пачатку XVII стагоддзя манастыр перайшоў да ўніяцкай, з 1615 года належаў Базыльскаму ордэну. У канцы XVIII—пачатку XIX стагоддзя тут дзеінічала ўніяцкая семінарыя.

У канцы XVI стагоддзя адбылося першае адраджэнне манастыра, ужо на новым месцы — там, дзе сёння знаходзіцца вёска Лаўрышава Наваградскага раёна. На пачатку XVII стагоддзя манастыр перайшоў да ўніяцкай, з 1615 года належаў Базыльскаму ордэну. У канцы XVIII—пачатку XIX стагоддзя тут дзеінічала ўніяцкая семінарыя.

У канцы XVI стагоддзя адбылося першае адраджэнне манастыра, ужо на новым месцы — там, дзе сёння знаходзіцца вёска Лаўрышава Наваградскага раёна. На пачатку XVII стагоддзя манастыр перайшоў да ўніяцкай, з 161



Жыхарку Мазыры Марыну Дзюбу і яе дачку Аляксандру першы дзень вясны застаў у Мінску. У сталіцу яны прыехалі на запрашэнні прыняць удзел у святковым канцэрце першага штогадовага міжнароднага дабрачыннага фестывалю творчасці дзяцей з абмежаванымі магчымасцямі «Крылы дзясцінства».

Яўген ПЯСЕЦКІ.

ВЯСНОВЫ РОК

Напярэдадні Міжнароднага дня салідарнасці працоўных жанчын беларускую сталіцу наведвае з творчым візітам ўкраінскі гурт «Лок».



Вікторыя ЦЕЛЯШУК.

ЭНЕРГЕТЫКА «АДЛІГ»

Гурт «J-Mors» у падтрымку свайго беларускамоўнага альбома «Адлегласць» зараз ездзіць з турам па гарадах Беларусі.

Вікторыя ЦЕЛЯШУК.

Advertisement for 'Аўтааматар' (Car Amator) featuring a car wheel and the text 'Рубрыку вядзе Мікола ДЗЯБЕЛА'.

Аўтаадспека «КАЛІДОР» АДКРЫЕЦЦА Ў КАСТРЫЧНІКУ

Аўтамабільная дарога «Брэст — Масква» ў кастрычніку гэтага года ператворыцца ў своеасаблівы «калідор бяспекі».

«АЭРБАГ» ДЛЯ БАЙКЕРАЎ

У Іспаніі наладжана вытворчасць «аэрбаг-куртка», якая моцна значна скараціць смертоўнасць сярод матацыклістаў.

Аўтаінфарм УЧАСТАК ЗА ШКОДНАСЦЬ

Расійская «дашнік» атрымаюць шэраг льгот і даплат за шкодныя і небяспечныя ўмовы працы.

Аўтажарт

Мільянер папярэджае аўтааматара: Тут не гэта паркавацца, гэта дума, тут дэпутаты паўсюль!

Жалезнага каня»

Жыхар кітайскага горада Цзылінь змайстраваў для свайго аўтамабіля спецыяльную клетку.

Звезда

КУПОН ДЛЯ БЯСПЛАТНАЙ ПРЫВАТНАЙ АБ'ЯВЫ Запоўніце разборліва, выражце і вышліце на адрас рэдакцыі

220013 Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10 А.

Тэлефоны: прымальні — 287 19 19 (тэл./факс); аддзелаў: псімаў — 287 18 64, падпіскі і распушчэння — 287 18 51, юрыдычная — 287 19 68, сакратарыята

«Белвар»: мы заўсёды побач!

Калі ўся сям'я выпраўляла мяне, учарашнюю школьніцу, у «самастойнае плаванне» па бурлівых водах сталічнага жыцця, кожны са сваёю на развітанне папоўніў мой і без таго немалы багаж карысных прадметам хатняга ўжытку, які павінен быў дапамагчы наваспечанай студэнтцы хутчэй адаптавацца на новым месцы, наладзіць побыт.



Насамрэч, «Віхар» можа рабіць усё, што патрэбна гаспадыні на кухні (толькі што песні вам не спявае). Ён дапаможа прыгатаваць непаўторныя бісквіты, пухкае цеста, лёгкае пірэз, духмяную каву.

БЕЛВАР



У залежнасці ад вашых гастронамічных схільнасцяў і кулінарных уменняў вы можаце выбраць кухонную машыну з пэўным наборам насадкі і аператараў. Ёсць мадэль з насадкамі-масарубкамі, дзе зменны рашоткі дазваляюць гатаваць фарш і сячы мяса для прыгатавання бэфстрогану.

Выстаўкі «ПАМІЖ НЕБАМ І ЗЯМЛЁЙ»

Так называецца выстаўка жывапісу Уладзіміра Гладкова, якая адкрылася 4 сакавіка ў Нацыянальным музеі гісторыі і культуры Беларусі.

Конкурс Напісаць сваё кіно

Чарговы конкурс сцэнарыяў абвясціла кінастудыя «Беларусьфільм». Але цяпер абрана пэўная тема конкурсу — «Маладзё і грамадства».

Advertisement for 'Курман' magazine, issue 8 (576), featuring a large stylized logo and contact information.

ПРЫВАТНЫЯ АБВЕСТКІ ПРАДЭЦЦА

- Катэдж цагляны 2-павярховы, маюцца г/л, вада, газ, сад, агарод. Тэрмінова, надарога. Тэл. 8 01795 93 738.
- «Шкода-феліцыя» 1997 г.в., 1.3і, 5-дзверны, чырвоны. Тэл. 8 029 636 70 10.
- Млын-драбллка 380 в., 5,5 кВт; кормазачка 380 в., усё новае. Тэл. 8 029 133 97 24.

Звезда

КУПОН ДЛЯ БЯСПЛАТНАЙ ПРЫВАТНАЙ АБ'ЯВЫ Запоўніце разборліва, выражце і вышліце на адрас рэдакцыі

220013 Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10 А.

Form for submitting an advertisement, including fields for name, address, phone number, and date.

АБ'ЯВЯЗКОВЫЯ звесткі не для друку: ваша прозвішча, адрас, хатні тэлефон.

Тэлефон для даведкаў 287 17 79.

Пашпарт серыя \_\_\_\_\_ № \_\_\_\_\_ Выданы \_\_\_\_\_

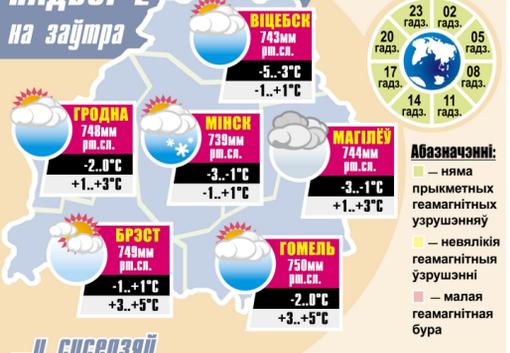
Подпіс \_\_\_\_\_ Дата \_\_\_\_\_

СЕННЯ Месяц Апошняя квадрант.

Сонца Усход Заход Даўжыня дня Месяц у сузор'і Вадалев.

Table with weather forecasts for various cities: Мінск, Віцебск, Магілёў, Гродна, Брэст.

Геамагнітная ўзрушэнні



...у суседзі

Table with weather forecasts for neighboring regions: Варшава, Рівь, Рыга, Вільнюс, Масква, С-Пецярбург.

5 сакавіка

1908 год — 100 гадоў таму ў Мінску на Захар'еўскай вуліцы завершана будаўніцтва касцёла святых Сымона і Алены (Чырвонага касцёла), які сёння з'яўляецца помнікам архітэктуры пачатку ХХ стагоддзя.

Усміхнёмся!

Аднойчы госці паскардзіліся Ісааку Ньютону, што брамка ў яго сад туга адчыняецца, і папрасілі зрабіць другую, лепшую.

Свята беларускай песні ў Беластоку

Напрыканцы зімы ў Падляскім ваяводстве ўжо 39-ы раз запар прайшоў XV Агульнапольскі фестываль «Беларуская песня-2008».

Гэта традыцыйнае свята песні ў чарговы раз стала адным з найбольш значных і важных культурных падзей не толькі беларускай меншасці, але і ў цэлым у памежным з нашай краінай рэгіёне Польшчы.

Открытое акционерное общество «Пивзавод Оливария»

Извещает своих акционеров о проведении годового собрания акционеров ОАО «Пивзавод Оливария», которое состоится 27 марта 2008 года в 14-00 в конференц-зале ОАО «Пивзавод Оливария» по адресу: город Минск, проспект Машерова, дом 19.

аўтарамі. Перадрук матэрыялаў, апублікаваных у «Звяздзе», толькі з дазволу рэдакцыі. Матэрыялы, пазначаныя гэтым значком, носяць рэкламны характар.